TREŚĆ:

Nakładem Izby Przem.-Handlowej w Gdyni. — Redaktor odpow. **Leon Godlewski.**

BIULETYN
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI
HANDEL I TRANSPORT MORSKI

BULLETIN of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia	BULLETIN de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia	MITTEILUNGEN der Industrie und Handelskammer in Gdynia

ROK VI | GDYNIA, 15 grudnia 1937 r. | NR 23

Redakcja i Administracja: Izba Przem.-Handl. w Gdyni. — **Ref. Prasowy,** ul. 10 Lutego 24, tel. centrala 39-31
Prenumerata: w kraju kwartalnie 4,50 zł, zagranicą 7,50 zł.
Konto P. K. O. Nr. 204.415 — Cennik ogłoszeń wysyła się na żądanie.

Zagraniczny obrót towarowy Polski przez porty własne i obce

Rola Gdyni i Gdańska w handlu zagranicznym Polski przedstawia się niezwykle okazale. Polska po odzyskaniu niepodległości wyraźnie przestawiła zwrotnice w kierunku handlu zagranicznego na morze w celu wykorzystania w pełnej mierze obydwóch portów polskiego obszaru celnego. Handel zagraniczny przez Gdynię i przez Gdańsk z roku na rok wzrasta w tym czasie, gdy ogólne obroty towarowe Polski z zagranicą maleją, (poprawa nastąpiła dopiero w ostatnim — 1936 roku). W r. 1936 przez Gdynię i Gdańsk przeszło ogółem w przywozie i wywozie 12 milionów ton towarów o wartości 1,3 miliardów złotych wobec 16 mil. ton towarów ogólnego obrotu Polski z zagranicą, stanowiących wartość 2,0 miliardów złotych.

Przekładając te dane na liczby relatywne otrzymamy, że w roku 1936 przez obydwa porty polskie przeszło 77% ogólnego obrotu towarowego Polski z zagranicą, jeżeli chodzi o relację ilościową i 66%, jeżeli chodzi o relację wartościową.

Rozpatrując osobno wywóz, a osobno przywóz, stwierdzamy, że w wywozie przez Gdynię i Gdańsk w roku 1936 przeszło 10,7 mil. ton towarów, co stanowi 82% wywozu Polski, o wartości 0,7 miliardów złotych, co stanowi 66% wartości wywozu ogółem.

Przywóz przez porty jest znacznie mniejszy od wywozu, co się pokrywa całkowicie ze strukturą ogólną handlu zagranicznego Polski. Przez obydwa porty przywieziono 1.7 mil. ton towarów, co stanowi 55% przywozu Polski; wartość przywiezionych towarów przez porty stanowi 0,6 miliardów złotych, czyli 65% ogólnego przywozu Polski w odniesieniu do jego wartości.

W roku 1936 przez Gdynię wywieźliśmy 6,3 mil. ton towarów, co stanowi 48% ogólnego wywozu Polski; wartość wywiezionych towarów przez Gdynię mierzy się sumą 370 mil. zł, co stanowi 36% wartości wywozu ogólnego z Polski. Cyfra przywozu przez Gdynię obejmuje 1,2 mil. ton, co stanowi 38% ogólnego przywozu Polski; wartość przywozu jest bardzo wysoka — wynosi 578 mil. zł, co stanowi 58% ogólnej wartości przywozu Polski. Jeżelibyśmy cofnęli się kilka lat wstecz, do roku 1931, stwierdzimy, że przez Gdynię przechodziło wówczas w wywozie zaledwie 24% ilości i 15% wartości towarów wywożonych ogółem z Polski. W przywozie przez Gdynię w tymże roku przechodziło 17% ogólnej ilości i 7% ogólnej wartości towarów przywożonych do Polski.

Rola Gdańska w handlu zagranicznym Polski jest niemniej poważna. Wywóz przez Gdańsk wynosi 4,4 mil. ton o wartości 306 mil. zł, co stanowi 34% w ilościowym i 30% w wartościowym stosunku do ogólnego wywozu Polski. Przywóz przez Gdańsk stanowi 0,5 mil. ton towaru o wartości 71 mil. zł, co stanowi 17% w ilościowym i 7% w wartościowym stosunku do ogólnego przywozu do Polski. Jeżelibyśmy chcieli porównać obroty towarowe Gdańska w roku 1936 z obrotami w roku 1913 stwierdzimy. że wywóz jest pię-

ciokrotnie większy, przywóz dwukrotnie mniejszy, ogólny obrót 2½ raza większy, aniżeli w roku 1913 (wszystko w relacji ilości towarów).

W okresie 9 lat ostatnich handel zagraniczny Polski oraz obroty przez Gdynię i przez Gdańsk przedstawiały się, jak pokazują bezwzględne i względne liczby ujęte w ramy tablicy.

Tablica 1. *Udział Gdyni i Gdańska w handlu zagranicznym Polski*

	1913	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
					Wywóz i przywóz razem					
Waga										
Polska ogółem — 1000 t	×	**25 589**	**26.125**	**22.493**	**21.634**	**15.291**	**15.342**	**17.114**	**16.068**	**16.024**
w tym: Gdynia — 1000 t	—	1,708	2,620	3,275	5,080	4,894	5,687	6,724	7,107	7,420
%	—	*7*	*10*	*15*	*23*	*32*	*37*	*39*	*44*	*46*
Gdańsk — 1000 t	2,111	8,358	8,425	8,254	8,101	5,467	4,953	5,635	4,626	4,949
%	×	*33*	*32*	*37*	*37*	*36*	*32*	*33*	*29*	*31*
Wartość										
Polska ogółem — miln. zł	×	**5.870**	**5.924**	**4.679**	**3.347**	**1.946**	**1.787**	**1.775**	**1.787**	**2.029**
w tym: Gdynia — miln. zł	—	79	135	231	389	350	536	655	761	948
%	—	*1*	*2*	*5*	*12*	*18*	*30*	*37*	*43*	*47*
Gdańsk — miln. zł	.	1,476	1,492	1,163	714	471	408	421	357	377
%	×	*25*	*25*	*25*	*21*	*24*	*23*	*24*	*20*	*19*
					Wywóz					
Waga										
Polska ogółem — 1000 t	×	**20.424**	**21.037**	**18.922**	**18.703**	**13.504**	**12.986**	**14.565**	**13.436**	**12.958**
w tym: Gdynia — 1000 t	—	1,593	2,402	2,932	4,573	4,547	4,988	5,448	6,243	6,259
%	—	*8*	*11*	*16*	*24*	*34*	*38*	*41*	*46*	*48*
Gdańsk — 1000 t	878	6,748	6,865	1,745	7,653	5,122	4,591	5,258	4,226	4,423
%	×	*33*	*33*	*40*	*41*	*38*	*35*	*36*	*31*	*34*
Wartość										
Polska ogółem — miln. zł	×	**2.508**	**2.813**	**2.433**	**1.879**	**1.084**	**960**	**976**	**925**	**1.026**
w tym: Gdynia — miln. zł	—	45	71	147	283	217	239	270	311	370
%	—	*2*	*3*	*6*	*15*	*20*	*25*	*28*	*34*	*36*
Gdańsk — miln. zł	.	588	699	651	451	293	284	327	280	306
%	×	*26*	*25*	*27*	*25*	*27*	*30*	*34*	*30*	*30*
					Przywóz					
Waga										
Polska ogółem — 1000 t	×	**5.162**	**5.088**	**3.571**	**2.931**	**1.787**	**2.356**	**2.555**	**2.572**	**3 066**
w tym: Gdynia — 1000 t	—	115	218	343	507	347	699	776	864	1,161
%	—	*2*	*4*	*10*	*17*	*19*	*30*	*30*	*34*	*38*
Gdańsk — 1000 t	1,233	1,610	1,560	779	448	345	362	377	400	526
%	×	*31*	*31*	*22*	*15*	*19*	*15*	*15*	*16*	*17*
Wartość										
Polska ogółem — miln. zł	×	**3.362**	**3.111**	**2.246**	**1.468**	**862**	**827**	**799**	**860**	**1.003**
w tym: Gdynia — miln. zł	—	34	63	84	106	133	297	385	450	578
%	—	*1*	2	*4*	*7*	*15*	*36*	*45*	*52*	*58*
Gdańsk — miln. zł	.	888	793	512	263	178	124	94	77	71
%	×	*27*	*26*	*23*	*18*	*21*	*15*	*12*	*9*	*7*

Uwaga — % w odniesieniu do „Poski ogółem"

Mając ogólny obraz obrotów towarowych Gdyni i Gdańska, przechodzimy do przedstawienia wywozu i przywozu przez cztery porty niemieckie, jeden włoski i jeden rumuński.

Handel zagraniczny Polski przez porty obce w miarę rozwoju portu gdyńskiego i gdańskiego maleje z roku na rok zarówno w sumie ogólnej, jak i w obrotach poszczególnych portów, zarówno w wywozie jak i przywozie. Obrót przez wszystkie porty obce ogółem w roku 1936 w wywozie daje sumę 51 tys. ton, w przywozie 6 tys. ton. Porównując te liczby z obrotem portu gdyńskiego łatwo obliczyć możemy, że stanowią one 0,8% wywozu Gdyni i 0,6% przywozu Gdyni.

Tablica 2 przedstawia wywóz i przywóz przez sześć wymienionych portów.

Tablica 2.

Obrót zagraniczny Polski przez porty obce — przewozy kolejowe (w 1000 ton)

Porty	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Wywóz						
Porty obce - ogółem	**409**	**97**	**123**	**87**	**74**	**51**
Szczecin	137	13	58	28	11	19
Hamburg	178	53	44	25	25	19
Brema	10	2	3	1	11	2
Królewiec	84	14	13	26	16	6
Triest	0	13	5	5	5	2
Konstanca	—	2	0	2	6	3
Przywóz						
Porty obce - ogółem	**127**	**50**	**13**	**14**	**9**	**6**
Szczecin	7	2	2	5	2	0
Hamburg	64	20	9	6	4	5
Brema	49	23	0	1	0	0
Królewiec	7	2	1	0	2	0
Triest	0	3	1	2	1	1
Konstanca	—	0	0	0	0	0

Należy zwrócić uwagę, że są to cyfry odnoszące się do przewozów kolejowych, zarejestrowanych przez statystykę Ministerstwa Komunikacji. Ponieważ komunikacja z tymi portami odbywa się prawie wyłącznie koleją, a przewozy samochodami i drogą wodną są minimalne, możemy przyjąć te cyfry, jako reprezentujące ogólny obrót Polski przez porty obce.

Porównanie obrotu zagranicznego Polski przez porty obce z obrotem Gdyni przedstawia tablica 3, ujmująca obroty przez poszczególne porty w odsetkach obrotów portu gdyńskiego. Odsetki te są nikłe, w każdym bądź

Tablica 3.

Porównanie obrotu zagranicznego Polski przez porty obce z obrotem Gdyni.

(Obrót Gdyni = 100)

Porty	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Wywóz						
Gdynia	100,00	100,00	100,00	100 00	100,00	100,00
Porty obce - ogółem	**8,66**	**2,08**	**2,41**	**1,43**	**1,17**	**0,84**
Szczecin	2.89	0,28	1,13	0,46	0,18	0,31
Hamburg	3,77	1,13	0,87	0,41	0,39	0.31
Brema	0.21	0,05	0,06	0,01	0,17	0,03
Królewiec	1,78	0,29	0,25	0,42	0,26	0,10
Triest	0,01	0,29	0,10	0 09	0,08	0,04
Konstanca	—	0,04	0,001	0,04	0,09	0,05
Przywóz						
Gdynia	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Porty obce - ogółem	**25,81**	**14,29**	**1,91**	**1,86**	**1,06**	**0,59**
Szczecin	1,33	0,44	0,34	0,71	0,28	0,04
Hamburg	13,04	5,75	1,37	0,80	0,41	0,44
Brema	9,94	6,51	0,02	0,10	0,01	0,01
Królewiec	1,50	0,55	0,06	0,01	0,24	0,03
Triest	0,004	1,04	0,12	0,24	0,11	0,06
Konstanca	—	0,002	0,001	0,002	0,01	0,01

razie wyrażone znakami stojącymi po przecinku, poprzedzonym zerem. Dla niektórych portów znak liczbowy znajduje się dopiero na drugim miejscu po przecinku.

Sięgając kilka lat wstecz do roku 1931 stwierdzimy, że obrót przez wszystkie porty obce razem i przez każdy z osobna (za wyjątkiem Triestu i Konstancy) były znacznie większe od obrotów dzisiejszych i wynosiły w wywozie ogółem 409 tys. ton, co stanowi 9% ówczesnego wywozu przez Gdynię, oraz w przywozie 127 tys. ton, co stanowi 26% ówczesnego przywozu przez Gdynię.

Przy badaniu tablic, dotyczących handlu zagranicznego przez porty obce, zwrócić należy uwagę, że bardzo poważnym artykułem, będącym przedmiotem wywozu przez Gdynię i Gdańsk jest węgiel; toteż jeżelibyśmy wyeliminowali z obrotów portu gdyńskiego i portów obcych pozycję węgla i porównali wywożone przez porty obce i przez Gdynię towary, otrzymalibyśmy inny obraz, podnoszący rolę portów zagranicznych w naszym handlu zewnętrznym. Otrzymany w ten sposób wywóz przez porty obce stanowi 6% wywozu gdyńskiego; w roku 1931 wywóz przez porty obce przekraczał wywóz przez Gdynię, wynosząc 135% wywozu portu gdyńskiego. Wyniki tych obliczeń dla poszczególnych portów przedstawia tablica 4.

Tablica 4.

Porównanie wywozu zagranicznego Polski przez porty obce z wywozem Gdyni po wyeliminowaniu węgla

(Wywóz Gdyni = 100)

Porty	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Porty obce - ogółem	**134,82**	**31,58**	**29,35**	**18,34**	**7,74**	**5,68**
Szczecin	45,10	4,22	13,82	5,34	1,44	2,22
Hamburg	58,68	17,23	10,58	5,54	3,03	2,17
Brema	3,25	0,79	0,69	0,18	0 01	0,01
Królewiec	27,67	4,41	3,03	5,66	2,01	0,71
Triest	0,12	4,35	1,21	1,13	0,52	0.22
Konstanca	—	0,58	0,02	0,49	0,73	0,35

Każdy z portów — zarówno bałtyckich, jak i południowych — odgrywa swoistą rolę w handlu zagranicznym Polski. Powstaje konieczność zbadania, jakie towary przechodzą przez każdy z portów oraz jak się przedstawia rozwój obrotów poszczególnymi towarami, objętymi przez nasze rozważania w okresie od 1931 r. do 1936 r.

Rozpatrzmy kolejno handel zagraniczny Polski przez każdy z portów osobno, a następnie przeprowadzimy zestawienie struktury obrotów przez porty obce z portami polskiego obszaru celnego.

Tablica 5.

Obrót zagraniczny Polski przez Szczecin
(w tonach)

GRUPY TOWARÓW	1931	1932	1933	1934	1935	1936
			Wywóz			
Ogółem	**137112**	**13.033**	**57.895**	**28.075**	**11 378**	**19 224**
Wytwory pochodzenia roślinnego	46.192	7.135	54.413	24.377	7.810	16.945
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	—	11	—	7	9	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	1,955	46	—	17	21	52
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce		-		—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	2.134	555	436	632	56	—
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne	4 753	1.330	1.296	1.601	3.139	2.113
Skóry, futra, wyroby skórzane		—	—	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	236	173	58	36	74	11
Drzewo i wyroby drzewne	429	264	877	448	98	31
Papier i wyroby papiernicze	1.767	143	—	122	16	15
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne, szkło	—	—	—	—	—	—
Metale i wyroby metalowe	10.786	3 364	792	804	45	1
Maszyny i sprzęt elektrotechniczny	4	12	23	-	3	—
Środki transportowe	—	—	—	—	—	2
Bielizna. odzież, konfekcja	—	—	—	1	2	1
Inne	68 556	—	—	30	105	53
			Przywóz			
Ogółem	**6.520**	**1.526**	**2.266**	**5.491**	**2.385**	**403**
Wytwory pochodzenia roślinnego	500	139	1.281	1	16	—
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	44	49	11	—	—	1
Wytwory pochodzenia mineralnego	908	384	535	592	321	180
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce	225	233	95	38	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	356	173	—	—	10	—
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne	382	34	11	—	—	—
Skóry, futra, wyroby skórzane	5	7	—	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	250	318	258	118	70	68
Drzewo i wyroby drzewne	8	5	—	—	—	—
Papier i wyroby papiernicze	189	142	—	4 339	916	—
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne, szkło	28	31	31	92	15	—
Metale i wyroby metalowe	443	10	44	300	984	127
Maszyny i sprzęt elektrotechniczny	22	1	—	5	41	5
Środki transportowe	—	—	—	—	8	11
Inne	3.260	—	—	6	4	11

Tablica 5 — przedstawia handel zagraniczny przez Szczecin. Obrót przez ten port w roku 1936 stanowi 19.224 tony w wywozie, gdy w roku 1931 przez Szczecin Polska wywiozła 137.112 ton towarów. Najniższy punkt wywozu przez ten port odnosi się do roku 1935, w którym to wywieziono 60% tego, co w roku 1936.

Głównym artykułem, stanowiącym 90% wywozu przez Szczecin są wytwory pochodzenia roślinnego, a więc przede wszystkim zboże. W stosunku do lat poprzednich (1931) wywóz wytworów pochodzenia roślinnego przez Szczecin zmalał prawie trzykrotnie, jednakowoż stanowi on dziś pokaźną pozycję — 17 tys. ton. Drugim artykułem, o mniejszej wadze, lecz bardziej wartościowym są przetwory chemiczne, których wywóz utrzymuje się prawie na poziomie w okresie 5 lat ostatnich, jest jednak dwukrotnie niższy od roku 1931. Pozostałe artykuły są wywożone przez Szczecin w znacznie mniejszych ilościach. Nie stanowią one poważnych pozycyj, w każdym bądź razie żadna z poszczególnych grup artykułów nie sięga powyżej 50 ton (1936 r.)

Przywóz Polski przez Szczecin w roku 1936 osiągnął swój najniższy punkt i wynosi zaledwie 403 tony, tj. 6 razy mniej, aniżeli w roku 1935 i 16 razy mniej aniżeli w roku 1931. W latach poprzednich (1931) głównymi artykułami przywozu były wytwory pochodzenia mineralnego, wytwory pochodzenia roślinnego, metale i wyroby metalowe, przetwory spożywcze i tytoń, przetwory chemiczne i farby, surowce i wyroby włókiennicze, woski, tłuszcze roślinne i zwierzęce i inne. Na liście towarów przywiezionych przez Szczecin w roku 1936 pozostało 180 ton wytworów pochodzenia mineralnego i 127 ton metali i wyrobów metalowych. Pozostałe pozycje zmalały do minimum bądź zniknęły zupełnie z obrotów Szczecina.

Handel zagraniczny przez Hamburg ilustruje tablica 6.

Tablica 6.

Obrót zagraniczny Polski przez Hamburg
(w tonach)

GRUPY TOWARÓW	1931	1932	1933	1934	1935	1936
			W y w ó z			
Ogółem	**178438**	**53.188**	**44.171**	**25.295**	**24.837**	**19.219**
Wytwory pochodzenia roślinnego	10 969	7 255	4.211	4.090	3.316	4.352
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	18 153	8 319	3 683	185	258	542
Wytwory pochodzenia mineralnego	4,289	2.708	2.526	1.986	959	469
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce	—	12	—	—	1	—
Przetwory spożywcze, tytoń	4.636	407	3	119	813	950
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne	5.034	5.413	3.647	3.439	3.003	1.361
Skóry, futra, wyroby skórzane	721	628	236	116	351	331
Surowce i wyroby włókiennicze	3 441	1.787	583	188	307	244
Kauczuk i wyroby	—	—	—	1	—	—
Drzewo i wyroby drzewne	14.814	12.470	14.305	8.229	10.615	7.785
Papier i wyroby papiernicze	4.057	603	2.152	2	3	2
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne, szkło	92	29	186	130	82	79
Metale i wyroby metalowe	22.811	13.041	12.508	6.575	4.925	2 917
Maszyny i sprzęt elektrotechniczny	202	516	131	181	102	32
Środki transportowe	—	—	—	—	—	21
Wagi, narzędzia, aparaty precyzyjne	—	—	—	—	1	—
Bielizna, odzież, konfekcja	—	—	—	—	3	8
Inne	89.219	—	—	54	98	126
			P r z y w ó z			
Ogółem	**64,156**	**19 881**	**9.288**	**6.236**	**3.568**	**4.759**
Wytwory pochodzenia roślinnego	4.396	3.969	1.987	335	588	35
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	229	293	26	5	8	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	2.498	1.224	520	1.782	444	307
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce	1.305	467	16	31	28	2
Przetwory spożywcze, tytoń	187	40	2	11	33	4
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne	3.065	3.807	524	433	95	97
Skóry, futra, wyroby skórzane	3 897	2.163	1.150	—	5	27
Surowce i wyroby włókiennicze	15.568	7.678	5.017	2 123	1.470	1.421
Kauczuk i wyroby	—	—	—	20	21	35
Drzewo i wyroby drzewne	57	88	2	280	178	214
Papier i wyroby papiernicze	53	16		40	147	27
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne, szkło	87	2	—	198	121	11
Metale i wyroby metalowe	367	91	11	817	350	2.217
Maszyny i sprzęt elektrotechniczny	364	43	33	11	9	92
Środki transportowe	5	—	—	1	4	—
Wagi, narzędzia, aparaty precyzyjne	—	—	—	—	—	2
Bielizna, odzież, konfekcja	—	—	—	—	1	2
Inne	32 078	—	—	149	66	266

Handel zagraniczny przez Hamburg w roku 1936 uległ dalszemu zmniejszeniu i wynosi w wywozie 19.219 ton, gdy w roku 1931 wywóz przez Hamburg stanowił 178.438 ton. Zmalał więc wywóz w stosunku do roku 1931 — 9-ciokrotnie. Podkreślić należy, że zmieniła się struktura wywozu przez Hamburg. W roku 1931 głównymi artykułami polskiego eksportu przez ten port kolejno co do ilości były następujące artykuły: metale i wyroby metalowe, wyroby pochodzenia zwierzęcego, drzewo i wyroby drzewne, wyroby pochodzenia roślinnego, przetwory chemiczne i farmaceutyczne. W roku 1936 głównym artykułem wywozowym jest drzewo, a za nim wytwory pochodzenia roślinnego, dalej metale i wyroby metalowe, przetwory chemiczne i farmaceutyczne; pozostałe artykuły wywożone są w znacznie mniejszej ilości.

Przywóz przez Hamburg, aczkolwiek w roku 1936 nieco większy, aniżeli w roku 1935, w porównaniu do roku 1931 jest bardzo mały, zmalał 14-krotnie. Stało się to w głównej mierze dzięki ominięciu przez rynek Polski pośrednictwa Hamburga i Bremy w zakupie bawełny, która stanowiła główną pozycję w przywozie przez Hamburg do Polski w roku 1931. Przywóz bawełny zmalał do 1.421 ton w roku 1936 (w roku 1931 — 15.568), będąc drugim co do wielkości artykułem przywozowym po metalach i wyrobach metalowych. Pozostałe pozycje w stosunku do dwu wymienionych są bardzo nieznaczne.

Handel zagraniczny Polski przez Bremę przedstawia tablica 7.

Tablica 7. *Obrót zagraniczny Polski przez Bremę*
(w tonach)

GRUPY TOWARÓW	1931	1932	1933	1934	1935	1936
			Wywóz			
Ogółem	**9.866**	**2.444**	**2.871**	**833**	**1.0575**	**1.613**
Wytwory pochodzenia roślinnego	649	875	136	15	84	485
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	—	5	83	21	19	56
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce	—	—	—	—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	75	—	—	2	89
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	—	1	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	687	121	299	269	3	—
Drzewo i wyroby drzewne	1.939	1.095	1.894	448	10 097	960
Metale i wyroby metalowe	1.658	273	458	—	209	—
Inne	4.933	—	—	80	161	23
			Przywóz			
Ogółem	**48.868**	**22.538**	**108**	**766**	**62**	**92**
Wytwory pochodzenia roślinnego	109	65	1	—	2	1
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	—	—	—	—	—	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	59	87	11	—	2	42
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce	107	—	—	—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	43	1	—	—	—	—
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne	1	—	4	—	—	—
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	—	—	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	24.092	22.383	78	19	49	—
Drzewo i wyroby drzewne	3	—	—	1	1	3
Papier i wyroby papierowe	—	1	—	—	—	—
Metale i wyroby metalowe	2	—	13	745		1
Maszyny, sprzęt elektrotechniczny	18	1	1	—	1	2
Środki transportowe	—	—	—	—	5	4
Inne	24 434	—	—	1	2	39

Tablica 8. *Obrót zagraniczny Polski przez Królewiec*
(w tonach)

GRUPY TOWARÓW	1931	1932	1933	1934	1935	1936
			Wywóz			
Ogółem	**84.128**	**13,612**	**12.681**	**25.815**	**15.844**	**6,171**
Wytwory pochodzenia roślinnego	1.889	3 075	1.386	193	5	257
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	15	—	—	14	—	50
Wytwory pochodzenia mineralnego	219	16	28	184	—	3
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce	—	—	—	—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	30	75	—	—	—
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne, farby	—	68	789	668	—	—
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	200	82	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	1 004	266	47	398	150	115
Drzewo, wyroby drzewne	38 918	9 951	10.262	23.283	14.056	2 253
Papier i wyroby papierowe	—	—	—	—	—	—
Wyroby kamien., ceramiczne, szkło	—	—	1	—	—	145
Metale i wyroby metalowe	6	5	10	1.068	1.446	3.244
Maszyny, sprzęt elektrotechniczny	13	1	1	—	7	3
Środki transportowe	—	—	—	6	4	—
Inne	42,064	—	-	1	176	101
			Przywóz			
Ogółem	**7.382**	**1.888**	**428**	**96**	**2 054**	**333**
Wytwory pochodzenia roślinnego	1	34	1	1	—	—
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	17	23	16	—	—	39
Wytwory pochodzenia mineralnego	75	17	5	2	—	55
Woski, tłuszcze roślinne, zwierzęce	—	—	5	—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	1.372	—	—	—	1	—
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne, farby	2.124	1.252	16	16	—	—
Skóry, futra, wyroby skórzane	75	259	245	1	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	—	294	104	15	50	—
Drzewo, wyroby drzewne	—	—	1	1	—	1
Papier i wyroby papierowe	—	—	—	—	2	—
Wyroby kamien., ceramiczne, szkło	1	—	—	21	1	—
Metale i wyroby metalowe	14	—	28	11	1.965	214
Maszyny, sprzęt elektrotechniczny	10	9	7	16	—	5
Środki transportowe	—	—	—	—	35	9
Inne	3 693	—	—	12	—	10

Wywóz przez Bremę w roku 1936 stanowi 1.613 ton, co w odniesieniu do roku 1931 wynosi szóstą część. Głównym artykułem na przestrzeni wszystkich lat są wyroby drzewne i drzewo surowe, które przeszło w znaczniejszej, jak na Bremę, partii w roku 1935. Zniknęły z listy wywozu przez Bremę metale i wyroby metalowe oraz surowce i wyroby włókiennicze. Inne towary nie stanowią poważniejszych pozycyj w obrotach tego portu.

Przechodząc do przywozu przez Bremę stwierdzić możemy, że zmalał on do granic minimalnych w porównaniu z rokiem 1931 lub nawet 1932. Obroty w roku 1936 stanowią mianowicie w przywozie 92 tony, wobec 48.868 roku 1931. Od roku 1933 z pozycyj przywozowych przez Bremę wyeliminowana została całkowicie bawełna stanowiąca 50% obrotu w przywozie tego portu w roku 1931 i prawie 100% w roku 1932.

Ostatnim portem niemieckim, ku któremu ciążą północne wschodnie kresy Rzeczypospolitej, jest Królewiec. Obrót zagraniczny przez ten port przedstawia tablica 8.

Ogólna ilość artykułów wywozowych przez Królewiec w roku 1936 stanowi 6.171 ton, wobec 84.128 w roku 1931, a więc wywóz zmalał 14 razy. Dawniej, aż do roku 1935 głównym artykułem wywozowym Polski przez Królewiec było drzewo. W roku 1936 wywóz drzewa zmalał 7-miokrotnie w stosunku do roku 1935 a prawie 20-krotnie w stosunku do roku 1931. Interesującym natomiast jest, że przez Królewiec począwszy od roku 1934 wywozimy coraz więcej metali i wyrobów metalowych i artykuły te w roku 1936 stanowią naczelną pozycję wywozową tego portu, pozycję przekraczającą 50% ogólnego wywozu Polski przez Królewiec.

Przywóz przez Królewiec jest bardzo nieznaczny, stanowi w roku 1936 — 333 tony, wobec 7.382 ton w roku 1931. Zmalał więc przywóz prawie 25-krotnie. Główną pozycją przywozową przez Królewiec, podobnie jak w wywozie są metale i wyroby metalowe. Przywóz innych artykułów przez Królewiec jest jeszcze bardziej maloznaczący.

Przenieśmy się obecnie na południe do portów: Triestu i Konstancy, które również obsługują handel zagraniczny Polski, lecz w znacznie mniejszym zakresie.

Handel zagraniczny przez Triest przedstawia tablica 9.

Tablica 9.

Obrót zagraniczny Polski przez Triest

(w tonach)

GRUPY TOWARÓW	1931	1932	1933	1934	1935	1936
			Wywóz			
Ogółem	**370**	**13.442**	**5.085**	**5.132**	**5.298**	**2.367**
Wytwory pochodzenia roślinnego	95	10.454	1.421	2.060	3.651	1.635
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	—	565	64	114	20	40
Wytwory pochodzenia mineralnego	—	793	918	791	1.206	517
Woski, tłuszcze roślinne i zwierzęce	—	—	—	—	—	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	2	—	86	203	51
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne, farby	—	—	1	—	—	—
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	—	1	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	63	98	387	176	31	18
Kauczuk i wyroby	—	—	—	—	—	—
Drzewo i wyroby drzewne	27	60	239	65	30	—
Papier i wyroby papierowe	—	—	—	—	8	87
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne, szkło	—	26	70	46	39	11
Metale i wyroby metalowe	—	1.389	1.896	1.785	80	20
Maszyny, sprzęt elektrotechniczny	—	55	88	6	2	—
Środki transportowe	—	—	—	3	—	—
Inne	185	—	—	—	28	8
			Przywóz			
Ogółem	**22**	**3.599**	**812**	**1.830**	**952**	**603**
Wytwory pochodzenia roślinnego	—	1.866	626	769	603	393
Wytwory pochodzenia mineralnego	—	—	—	15	—	—
Woski, tłuszcze roślinne i zwierzęce	—	—	—	—	6	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	121	51	768	214	146
Przetwory chemiczne, farmaceutyczne, farby	—	71	25	10	15	6
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	19	102	99	84	11
Surowce i wyroby włókiennicze	11	1.522	—	—	—	—
Kauczuk i wyroby	—	—	—	—	8	—
Drzewo i wyroby drzewne	—	—	—	—	6	—
Papier i wyroby papierowe	—	—	—	—	—	1
Maszyny, sprzęt elektrotechniczny	—	—	8	—	—	—
Środki transportowe	—	—	—	—	—	43
Inne	11	—	—	169	16	3

Wywóz przez Triest w roku 1936 stanowi 2.387 ton, czyli o połowę mniej, aniżeli w każdym z trzech lat poprzednich. Głównym artykułem wywozowym przez Triest są wytwory pochodzenia roślinnego. na drugim miejscu znajdują się wytwory pochodzenia mineralnego. Te dwie grupy artykułów stanowią gros wywozu polskiego przez Triest; pozostałe towary wywożone są przez Triest w bardzo nieznacznych ilościach.

Przywóz przez Triest w roku 1936 zamknął się sumą 603 ton, jest mniejszy, aniżeli w latach poprzednich. Głównym artykułem przywozowym przez Triest są wytwory pochodzenia roślinnego, a więc w pierwszym rzędzie owoce południowe. Drugim z kolei artykułem jest tytoń. Inne artykuły przywozowe przechodzą przez Triest do Polski w bardzo nieznacznych ilościach.

Wreszcie ostatni z omawianych portów Konstanca nad morzem Czarnym. Obrót przez ten port przedstawia tablica 10.

Tablica 10

Obrót zagraniczny Polski przez Konstancę
(w tonach)

GRUPY TOWARÓW	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Wywóz						
Ogółem	—	**1.781**	**65**	**2.251**	**5.828**	**3.084**
Wytwory pochodzenia roślinnego	—	—	—	245	1.267	1.774
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	—	1.603	7	1.980	3.782	509
Wytwory pochodzenia mineralnego	—	15	—	—	61	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	—	29	—	14	6
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	—	—	—	—	—
Surowce i wyroby włókiennicze	—	1	3	—	—	—
Drzewo i wyroby drzewne	—	—	—	5	—	61
Papier i wyroby papierowe	—	—	—	—	1	185
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne, szkło	—	63	24	—	—	—
Metale i wyroby metalowe	—	1	—	11	—	—
Maszyny, sprzęt elektrotechniczny	—	8	2	—	10	1
Wagi, narzędzia, aparaty precyzyjne	—	—	—	—	—	92
Inne	—	.	.	10	693	456
Przywóz						
Ogółem	—	**8**	**5**	**16**	**61**	**128**
Wytwory pochodzenia roślinnego	—	—	—	15	16	28
Wytwory pochodzenia zwierzęcego	—	—	—	—	1	—
Wytwory pochodzenia mineralnego	—	—	—	—	10	—
Przetwory spożywcze, tytoń	—	—	5	1	—	22
Skóry, futra, wyroby skórzane	—	—	—	—	20	43
Metale i wyroby metalowe	—	—	—	—	—	1
Wagi, narzędzia, aparaty precyzyjne	—	8	—	—	4	12
Inne	—	.	.	—	10	22

Ogólna suma wywozu w roku 1936 stanowi 3.084 tony, jest mniejsza, aniżeli w roku poprzednim, gdy przez Konstancę przeszła poważniejsza partia wytworów pochodzenia zwierzęcego. Głównym artykułem wywozowym przez Konstancę, ilościowo przekraczającym 50% ogólnego wywozu Polski przez ten port, są wytwory pochodzenia roślinnego, dalej znacznie mniejsza pozycja — wytwory pochodzenia zwierzęcego.

Przywóz przez Konstancę w roku 1936 stanowi 128 ton głównie skór i wyrobów skórzanych. Przywóz, aczkolwiek dwukrotnie większy od roku poprzedniego, jest niepokaźnie mały wobec wywozu z Polski przez ten port.

Wyciągając z powyższych danych wnioski ogólne, stwierdzić nam wypadnie, że obroty handlu zagranicznego Polski przez porty obce malały równolegle ze wzrostem zdolności przepustowej portów naszych i z rozbudową oraz z udoskonaleniem systemu pracy w porcie gdyńskim. Również i rozwój bezpośrednich połączeń, utrzymywanych przez linie regularne pomiędzy portami zagranicznymi a portami polskiego obszaru celnego odegrały tu rolę bardzo poważną. Nie należy jednak sugerować się niskimi liczbami względnymi, obrazującymi obroty nasze przez porty obce, lecz zdawać sobie sprawę z tego, że kilka dziesiątków tysięcy ton towarów, przeważnie stanowiących wysokowartościowe ładunki drobnicowe, również i dla naszych portów byłyby ładunkiem cennym i przyczynićby się mogły do podniesienia dochodowości naszych portów, a szczególnie portu gdyńskiego. Jeśli się zważy, że obroty polskiego handlu zagranicznego mają tendencję do wzrostu, to wydaje się rzeczą oczywistą, iż dążyć do tego należy, aby cały ten wzrost przypadł wyłącznie na porty polskiego obszaru celnego, a wtedy od-

setek towarów, przechodzących przez porty obce jeszcze bardziej zmaleje, przy równoczesnym zaś obniżaniu liczb bezwzględnych stać się on może istotnie tak nikły, iż można będzie nie brać go w ogóle w rachubę.

Bolesław Polkowski.

P. S. Źródłami, które posłużyły do zilustrowania wywodów niniejszego artykułu były: „Roczniki Statystyczne przewozów towarów na P. K. P.", wydawnictwo Centralnego Biura Statystyki Ministerstwa Komunikacji; Roczniki Handlu Zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska, wreszcie Roczniki Statystyczne Gdyni — wydawnictwo Komisariatu Rządu m. Gdyni.

POSIEDZENIE PREZYDIUM IZBY.

W dniu 14 grudnia odbyło się pod przewodnictwem Prezesa Izby p. Stanisława Tora posiedzenie Prezydium Izby.

Po przyjęciu protokółu z poprzedniego posiedzenia Prezydium wysłuchało sprawozdania Dyrektora Izby dra Kulikowskiego w sprawie budowy dróg wodnych śródlądowych oraz o stanowisku Izby w odniesieniu do działalności i planach na przyszłość Towarzystwa Wystaw i Targów w Gdyni. Następnie Prezydium poinformowane zostało o bieżących pracach oraz rozpatrzyło szereg wniosków o przyznanie subwencyj i dyplomów.

POSIEDZENIE IZBOWEJ KOMISJI KOMUNIKACYJNO-TURYSTYCZNEJ.

W dniu 15 grudnia 1937 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezesa Izby naszej Inż. Alfreda Dziedziula posiedzenie Izbowej Komisji Komunikacyjno-Turystycznej.

Po przyjęciu protokółów z 2 ostatnich posiedzeń Komisji p. radca inż. Namysłowski, jako przedstawiciel Związku Izb Przemysłowo-Handlowych w Państwowej Radzie Komunikacyjnej, złożył sprawozdanie z działalności Komitetu Taryfowego i Eksploatacyjnego Państwowej Rady Komunikacyjnej.

W dyskusji nad powyższym sprawozdaniem omówiono specjalnie kwestię wag kolejowych i tary wagonów, po czym powzięto rezolucję treści następującej:

Komisja Komunikacyjno - Turystyczna Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni stwierdza niedostateczną ilość i przestarzałość wag kolejowych i uchwala wniosek, aby Izba wystąpiła do Ministerstwa Komunikacji z postulatem stopniowego odnowienia i uzupełnienia ilości wag na stacjach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Toruniu.

Poza tym Komisja Komunikacyjno-Turystyczna stwierdza, że ścisłość tary wagonów kolejowych leży zarówno w interesie kolei jak i jej klientów i w związku z tym uchwala wniosek o wystąpienie do Ministerstwa Komunikacji z postulatem przeprowadzania częstszej kontroli tary wagonów, a w szczególności w wypadkach, gdy wagon zostaje poddany remontowi.

Równocześnie Komisja powzięła uchwałę, na mocy której w niedalekiej przyszłości zostanie zwołane specjalne posiedzenie Komisji przy współudziale wszystkich członków i zastępców członków Państwowej Rady Komunikacyjnej z okręgu pomorskiego, które będzie poświęcone generalnej dyskusji nad sprawami, jakie winny być poruszone na P. R. K., przy czym będą wzięte pod uwagę tylko te wnioski, które zostaną Izbie nadesłane przez radców Izby i organizacje gospodarcze do dnia 10 stycznia 1938 r.

Z kolei Komisja przedyskutowała kwestię usprawnienia komunikacji kolejowej osobowej w okręgu pomorskim na podstawie materiałów zebranych w drodze specjalnej ankiety i dodatkowych wniosków zgłoszonych w toku posiedzenia. Komisja przyjęła do wiadomości przyrzeczenie Dyrekcji O. K. P. w Toruniu, że Izba zostanie zaproszona na specjalną konferencję, poświęconą ustaleniu rozkładu jazdy na rok 1938/39. Przy tym Komisja wypowiedziała zdanie, że postulaty powinny być zgłoszone w brzmieniu, ustalonym przez poszczególne organizacje gospodarcze.

W zakresie usprawnienia ruchu i przeładunku towarowego na P.K.P. Komisja ustaliła, że w wystąpieniu Izby powinny być poruszone następujące niedomagania: 1) rozbieżność między wagą stacji nadawczej a wagą stacji odbiorczej, 2) brak wag kolejowych i wozowych na niektórych stacjach, 3) niepunktualność dostaw, 4) niepunktualne awizo-

wanie o przybyciu przesyłki, 5) rozkradanie przesyłek na stacjach, 6) brak odpowiednich dworców w Jastarni i Wielkiej Wsi, 7) przebudowa dworców w Wejherowie i Lidzbarku, 8) budowa drugiego toru kolejowego na odcinkach Gdynia — Gdańsk i Gdynia — Wejherowo.

Omawiając następnie sprawę stosowania taryf ulgowych (specjalnych i wyjątkowych) Komisja stwierdziła, że stosowanie tych taryf uzależnione jest w całym szeregu wypadków wyłącznie od umieszczenia w liście przewozowym adnotacji, że towar przeznaczony jest do przerobu w zakładzie przemysłowym odbiorcy. W ten sposób obowiązujące przepisy uniemożliwiają kierowanie przesyłek kolejowych pod adresem banków względnie firm spedycyjnych na t. zw. inkaso.

Po zapoznaniu się z dotychczasowym przebiegiem akcji samorządu przemysł.-handlowego w sprawie zliberalizowania odnośnych przepisów Komisja wyraziła pogląd, że omawiane zagadnienie powinno być rozwiązane generalnie t. zn. w odniesieniu do wszystkich taryf ulgowych, zawierających w „warunkach stosowania“ klauzulę „do przerobu w zakładzie przemysłowym odbiorcy“.

Wreszcie Komisja rozważyła sprawę wprowadzenia ulgowej taryfy drobnicowej portowej o jednej klasie ze stawkami na poziomie III klasy drobnicowej taryfy zasadniczej. Komisja zajęła stanowisko, że indywidualne załatwianie wniosków do celu nie doprowadziłoby, wobec czego należy dążyć do generalnego załatwienia poruszonej sprawy.

OBRADY KOMITETU MORSKIEGO RADY HANDLU ZAGRANICZNEGO.

Rada handlu Zagranicznego R. P., będąca jak wiadomo organizacją wspólną samorządów przemysłowo-handlowego, rolniczego i rzemieślniczego, wyłoniła na podstawie swego statutu szereg organów pomocniczych i między nimi i Komitet Morski. Zadaniem tego Komitetu jest przeprowadzanie prac w zakresie spraw portowych w szczególności zaś spraw ustroju i rozbudowy portów polskiego obszaru celnego, organizacji pracy w portach, opłat portowych, połączeń portów z zapleczem, komunikacji morskiej i wreszcie spraw, dotyczących połączeń i komunikacji lądowej i śródlądowej, związanych z potrzebami handlu zagranicznego. W skład Komitetu tego wchodzą po 1-ym przedstawicielu izb przemysłowo-handlowych, w Gdyni, w Katowicach, we Lwowie, w Łodzi, w Sosnowcu i w Warszawie, Centralnego Zw. Przemysłu Polskiego, Centralnego Związku średniego i drobnego przemysłu RP., Naczelnej Rady Kupiectwa Polskiego, Centrali Związku Kupców, 4-ch przedstawicieli Związku Izb i Organizacyj Rolniczych, 1 przedstawiciel izb rzemieślniczych i 1 przedstawiciel Gdańskiej Izby Handlu Zagranicznego.

Pierwsze posiedzenie Komitetu Morskiego odbyło się w dniu 3 grudnia br. w lokalu naszej Izby. Po powitaniu zebranych przez Prezesa Izby p. Stanisława Tora przemówienie inauguracyjne wygłosił przedstawiciel Prezydium Rady Handlu Zagranicznego Dr Władysław Rasiński, Sekretarz Generalny Rady, który następnie przekazał przewodnictwo nad obradami Komitetu Morskiego b. Wojewodzie p. Stanisławowi Wachowiakowi. Z kolei dokonano wyboru Prezydium Komitetu. Na przewodniczącego wybrany został b. Wojewoda p. St. Wachowiak, a na zastępców Przewodniczącego pp. Dyrektor Dr Kulikowski z ramienia naszej Izby i Prezes Donimirski z ramienia Pomorskiej Izby Rolniczej. Następnie Komitet ustalił program swych prac, zgodnie z zadaniami wyżej wyszczególnionymi oraz uchwalił regulamin swych obrad.

ZAMORSKIE OBROTY TOWAROWE PORTU GDYŃSKIEGO W MIESIĄCU LISTOPADZIE BR. ORAZ W OKRESIE: STYCZEŃ — LISTOPAD BR.

Zamorskie obroty towarowe portu gdyńskiego w mies. listopadzie br. osiągnęły 773.479,5 ton wobec 802.565,8 ton w mies. październiku br. oraz 724.031,9 ton w mies. listopadzie 1936 r.

Miesiąc sprawozdawczy wykazuje więc nieznaczny 3,5%-owy spadek obrotów w porównaniu z ub. mies. październikiem oraz równie nieznaczny 7,1%-owy, ale wzrost obrotów w stosunku do mies. listopada 1936 r.

Ogólne obroty zamorskie t. j. przywóz łącznie z wywozem w okresie pierwszych (styczeń — listopad) jedenastu miesięcy br. (8.210.382,1 ton) wykazują 17,3%-owy wzrost w porównaniu z analogicznym okresem czasu roku ubiegłego (6.996.826,5 ton). Na uzyskanie powyższej liczby ogólnych obrotów zamorskich w okresie: styczeń — listopad br. złożył się przywóz zamorski — 1.541.666,6 ton oraz wywóz zamorski — 6.668.715,5 ton.

Przywóz zamorski w okresie pierwszych jedenastu miesięcy (styczeń — listopad) br. (1.541.666,6 ton) wykazuje 31,7%-owy wzrost w porównaniu z analogicznym okresem czasu roku ubiegłego (1.170.325,7 ton).

Wywóz zamorski w okresie: styczeń — listopad br. wykazuje 14,5%-owy wzrost obrotów w porównaniu z wywozem w analogicznym okresie czasu roku ubiegłego (5.826.500,8 ton).

Przywóz zamorski w miesiącu sprawozdawczym (136.107,9 ton) wykazuje 35,2%-owy wzrost obrotów w stosunku z importem w ub. mies. październiku br. (115.428,6 ton) oraz nieznaczny 2,7%-owy spadek w porównaniu z mies. listopadem 1936 r. (160.454,9 ton).

Wzrost importu zamorskiego w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z ubiegłym mies. październikiem br. spowodowała przede wszystkim pozycja złomu żelaznego, wykazująca około 100%-owy wzrost (63.369 ton w mies. listopadzie br. wobec 36.589 ton w mies. październiku br.) Poza złomem żelaza wykazały wzrost pozycje (w nawiasach dane za mies. październik br.): owoców świeżych — 1.875 ton (1.504 ton), ryżu surowego — 87 t. (24 t.), orzechów i migdałów 395 t. (109 t.), korzeni — 188 t. (87 t.), śledzi solonych — 7.486 t. (7.109 t.), napoi alkoholowych i innych — 171 t. (147 t.), przetworów chemicznych — 248 t. (150 t.), skór — 2.837 t. (2.518 t.), wełny — 1.296 t. (784 t.), odpadków wełnianych — 54 t. (32 t.), bawełny — 14.094 t. (8.713 t.), odpadków bawełny — 252 t. (185 t.), lnu, konopi, sizalu i in. — 232 t. (92 t.), juty — 2.413 t. (1. 214 t.), szmat — 1.362 t. (758 t.), kauczuku — 571 t. (504 t.), celulozy — 1.033 t. (773 t.), miedzi — 3.099 t. (971 t.), cyny — 369 t. (159 t.), cynku — 1.700 t. (2 t.), wyrobów żelaznych i metalowych — 371 t. (170 t.), oraz samochodów, motocykli i części — 552 t. (457 t.)

O ile wzrost importu owoców świeżych, orzechów, migdałów itp. ma charakter wybitnie sezonowy, to poważny wzrost importu podstawowego surowca hutniczego, jakim jest złom, przeszło trzykrotny wzrost przywozu miedzi, około dwukrotny — cyny i szeregu innych metali łączy się przyczynowo z ożywioną pracą hutnictwa polskiego. Potwierdzeniem tego ożywienia będzie bardzo poważny wzrost importu rud w drugim porcie p. o. c. — Gdańsku, gdyż w porcie gdyńskim miesiąc sprawozdawczy przynosi pewne zahamowanie przywozu rud. Podkreślić należy ok. 50%-owy wzrost importu bawełny surowej. Z surowców włókienniczych dobre rezultaty daje juta, len, konopie, sizal i inne włókna roślinne. Pozostałe pozycje niewiele się różnią z poprzednim miesiącem.

Do pozycyj importu zamorskiego, które w miesiącu sprawozdawczym wykazały spadek w stosunku do ub. mies. października rb. należą (w nawiasie dane za mies. październik br.): nasiona oleiste — 2.179 t. (4.963 t.), rudy różne i wypałki pirytowe — 11.400 t. (11.437 t.), tłuszcze i oleje roślinne — 299 t. (529 t.), tłuszcze zwierzęce surowe — 1.078 t. (1.164 t.), tran — 395 t. (700 t.), tytoń — 474 t. (598 t.), siarka — 100 t. (564 t.), garbniki — 515 t. (1.355 t.), fosforyty — 15.835 t. (16.420 t.), papier i makulatura — 1.331 t. (2.374 t.), żelazo surowe — 690 t. (1.262 t.), maszyny, aparaty i części — 548 t. (557 t.) oraz części wagonów i lokomotyw — 115 t. (216 t.)

Szczegółowo ilustruje przywóz zamorski w miesiącu listopadzie br. w porównaniu z tym samym miesiącem roku ubiegłego oraz mies. październikiem rb. poniższe zestawienie:

IMPORT (tony)

	Listopad 1937 r.	Paźdz. 1937 r.	Listopad 1936 r.
Nasiona różne	105	22	75
nasiona oleiste	2.179	4.963	4.728
ryż surowy	87	24	15
owoce świeże	1.875	1.504	2.587
owoce suszone	701	1.280	1.033
konserwy owocowe	8	16	1
orzechy i migdały	395	109	273
kawa	271	380	706
herbata	123	132	184
kakao	412	419	846
korzenie	188	87	91
rośliny i mater. rośl.	73	152	126
żywica	557	582	530
śledzie świeże	1.841	1.363	617
śledzie solone	7.486	7.109	8.312
rudy różne i wypałki pirytowe	11.400	11.437	22.343
oleje	136	167	145
smoła i smary	32	50	1
asfalt	74	223	40
tłuszcze i oleje roślinne	299	529	376
tłuszcze zwierzęce sur.	1.078	1.164	1.415
tran	395	700	505
napoje alkoholowe i inne	171	147	130
tytoń	474	598	244
siarka	100	564	1.477
przetwory chemiczne	248	150	609
farby	183	180	87
garbniki	515	1.355	3.378
fosforyty	15.835	16.420	16.599
żużle Thomasa	—	—	—
skóry	2.837	2.518	3.144
wełna	1.296	784	2.083
odpadki wełniane	54	32	96
przędza wełniana	13	13	20
bawełna	14.094	8.713	10.437
odpadki bawełny	252	185	482
przędza bawełniana	170	191	288
len, konopie, sizal i inne	232	92	33
juta	2.413	1.214	2.211
szmaty	1.362	758	1.728
kauczuk	571	504	426
wyroby gumowe	117	164	34
papier i makulatura	1.331	2.374	1.736
papa i tektura	152	13	79
celuloza	1.033	773	1.233
żelazo surowe	690	1.262	526
metale różne	272	359	447
złom żelazny	63.369	36.589	54.489
miedź	3.099	971	1.567
cyna	369	159	233
cynk	1.700	2	—
wyroby żelazne i metal.	371	170	389

maszyny, apar. i części	548	557	788
części wagonów i lokom.	115	216	463
samochody, motocykle i części	332	457	37
różne	11.855	4.533	10.015
Razem	136.108	115.429	160.455

Nieznaczny spadek importu zamorskiego w miesiącu sprawozdawczym br. w porównaniu z tym samym miesiącem roku ubiegłego, spowodowały przede wszystkim: nasiona oleiste, owoce świeże, śledzie solone, rudy różne i wypałki pirytowe, fosforyty, garbniki, skóry oraz wełna.

Spadku tego nie mógł wyrównać poważny wzrost szeregu innych pozycyj na czele ze złomem żelaznym. Poza złomem żelaznym, wykazującym ok. 100%-owy wzrost zwraca uwagę wzrost importu surowców włókienniczych, jak bawełna, juta, len, konopie, sizal itp. włókna roślinne. Na podkreślenie zasługuje tu niemal że rekordowa ilość importowanej bawełny. Zjawisko to łączy się nie tylko ze wzrostem zapotrzebowania przędzalni krajowych, ale nader poważnym wzrostem importu bawełny tranzytowej. W miesiącu listopadzie br. w porcie gdyńskim miał miejsce przeładunek bawełny amerykańskiej na jeden z obcych statków, celem przewiezienia jej do Portugalii. Dobre rezultaty daje również import metali, jak miedzi, cyny i cynku.

W okresie styczeń — listopad br. w porównaniu z analogicznym okresem czasu roku ubiegłego wzrost spowodowały przede wszystkim podstawowe surowce hutnicze, jak złom żelazny, rudy różne i wypałki pirytowe, oraz metale: miedź, cyna i cynk. Utrzymuje się nadal na wysokim poziomie import surowców dla krajowych fabryk nawozów sztucznych: fosforytów i żużli Thomasa. Poważny wzrost wykazuje import nasion oleistych, oraz owoców świeżych. Z artykułów tranzytowych dużą pozycję stanowią nadal papier, makulatura i celuloza. Z gotowych wyrobów żelaznych i metalowych rok bieżący przynosi szczególnie poważny wzrost samochodów, motocykli i części. Z artykułów kolonialnych zwiększył się w roku bieżącym przywóz kakao, orzechów, migdałów, oraz korzeni.

Zmniejszył się natomiast w okresie: styczeń — listopad br. w porównaniu z analogicznym okresem czasu roku ubiegłego import zamorski surowców włókienniczych (bawełny, juty, lnu, konopi i sisalu), owoców suszonych, ryżu surowego oraz kawy. Bardzo poważnie obniżył się również import przetworów chemicznych.

Wywóz zamorski w miesiącu listopadzie br. (619.371,6 ton) wykazuje nieznaczny 9,9% spadek obrotów w porównaniu z ub. miesiącem październikiem br. (687.137,2 ton) oraz równie nieznaczny 9,9%-owy, ale wzrost obrotów w stosunku do miesiąca listopada 1936 r. — (563.597 ton).

Decydującą rolę odegrała tu, jak w wielu podobnych wypadkach, grupa wytworów mineralnych (w nawiasach dane za m. październik br.): węgiel kamienny — 464.883 t. (529.401 t.), oraz koks — 12.085 t. (25.208 t.) Poza grupą mineralną obniżył się wywóz: nasion i roślin — 292 t. (506 t.), szynek i innych peklowanych — 283 t. (320 t.), bekonów — 1.543 t. (2.152 t.), drobiu i ptactwa bitego — 214 t. (245 t.), jaj — 1.250 t. (2.710 t.), soli kuch. i przemysłowej — 491 t. (960 t.), makuchów — 150 t. (250 t.), mączki kostnej — 58 t. (187 t.), bieli cynkowej — 442 t. (542 t.), tarcicy — 11.431 t. (13.435 t.), mebli giętych — 369 t. (391 t.), papieru — 422 t. (656 t.), papy i tektury — 173 t. (259 t.), żelaza surowego — 254 t. (972 t.), metali różnych — 21 t. (67 t.), szyn kolejowych — brak (965 t.) oraz cynku — 1.670 t. (2.716 t.)

Niemal cała grupa hodowlana wykazuje w miesiącu sprawozdawczym spadek wywozu. Nastąpiło również załamanie wywozu tarcicy. W grupie metali zwraca uwagę zanik eksportu szyn kolejowych.

Wzrósł natomiast w miesiącu sprawozdawczym wywóz (w nawiasach dane za m. październik br.): węgla bunkrowego — 62.703 t. (56.105 t.), cementu — 2.179 t. (871 t.), przetworów mięsnych — 2.550 t. (2.242 t.), cukru — 7.786 t. (4.302 t.), soli potasowej — 250 t. (brak), tkanin — 648 t. (442 t.), bawełny i odpadków — 696 t. (76 t.), bali, słupów i kopalniaków — 16.480 t. (11.560 t.), wyrobów z drzewa — 926 t. (554 t.), dykt i fornierów — 1.478 t. (1.453 t.), żelaza handlowego — 5.070 t. (4.665 t.), wyrobów żelaznych i metalowych — 846 t. (490 t.), rur żeliwnych i żelaznych — 4.098 t. (3.261 t.), oraz blachy cynkowej — 588 t. (478 t.)

Spośród powyższych pozycyj zwraca uwagę poważny wzrost wywozu cukru, grupy wytworów hutniczych oraz kopalniaków.

Szczegółowo ilustruje wywóz zamorski w miesiącu listopadzie br. w porównaniu z tym samym miesiącem roku ub. oraz miesiącem październikiem rb. poniższe zestawienie:

EKSPORT (tony)

	Listopad 1937 r.	Paźdz. 1937 r.	Listopad 1936 r.
Strączkowe	58	5	—
mączka ryżowa	90	350	95
mąka	—	—	20
mąka pastewna	—	—	558
ryż wyłuszczony	85	41	224
słód	381	—	2.854
owoce świeże	4	—	12
konserwy owocowe	3	3	3
nasiona i rośliny	292	506	672
szynki i inne pekl.	283	320	29
bekony	1.543	2.152	1.163
drób i ptactwo bite	214	245	348
jaja	1.250	2.710	1.668
masło	955	723	751

cement	2.179	871	217
sól kuch. i przem.	491	960	31
węgiel kamienny	464.883	529.401	445.564
węgiel bunkrowy	62.703	56.105	40.598
koks	12.085	25.208	15.450
oleje i parafina	1	—	—
tłuszcze zwierzęce	2	—	464
przetwory mięsne	2.550	2.242	1.948
cukier	7.786	4.502	4.438
napoje alkoholowe	30	15	17
spirytus	2	—	—
makuchy	150	250	1.122
otręby	—	—	—
wytłoki buraczane	—	—	172
soda	—	—	38
salmiak	76	56	41
karbid	24	6	395
farby	—	—	1
mączka kostna	58	187	—
biel cynkowa	442	542	465
sól potasowa	250	—	930
saletra	1	1	2.602
siarczan amonu	—	5.066	1.536
skóry	124	100	68
tkaniny	648	442	400
bawełna i odpadki	696	76	334
bale i słupy (kopalniaki)	16.480	11.560	—
drzewo tarte	11.431	13.435	10.448
wyroby z drzewa	926	554	467
klepki	77	15	75
dykty i forniery	1.478	1.453	1.179
meble gięte	369	391	450
wyroby koszykarskie	44	17	139
papier	422	656	357
papa i tektura	173	259	314
celuloza	504	105	1.610
żelazo surowe	254	972	489
żelazo handlowe	5.070	4.665	9.132
metale różne	21	67	102
wyroby żelazne i metalowe	846	490	861
szyny kolejowe	—	965	1.590
rury żeliwne i żelazne	4.098	3.261	2.806
cynk	1.670	2.716	837
blacha cynkowa	588	478	548
różne	14.582	11.993	6.304
Razem	619.372	687.137	563.597

Poważny wzrost wywozu w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z tym samym miesiącem 1936 r. spowodowała tym razem nie grupa wytworów mineralnych, a pozycja bali i słupów (kopalniaków). Poza kopalniakami wzrosły pozycje węgla kamiennego i bunkrowego oraz bekonów, masła, strączkowych, cementu, soli kuch. i przem., przetworów mięsnych, cukru, salmiaku, rur żeliwnych i żelaznych, cynku i blachy cynkowej, a z grupy drzewa: nieznacznie tarcicy, klepek oraz dykt i fornierów.

Spadek natomiast wykazują pozycje słodu, nasion i roślin, jaj, koksu, makuchów, karbidu, soli potasowej, siarczanu amonu, mebli giętych, żelaza surowego, handlowego, papy, tektury oraz celulozy.

Wzrost wywozu w okresie: styczeń—listopad br. wywołała grupa wytworów mineralnych, wykazując około 17% wzrostu. Poza najpoważniejszą ilościową pozycją węgla największy (około 70%) procentowo wzrost wykazuje grupa przetworów chemicznych i farb. Należą tu: siarczan amonu, biel cynkowa, sól potasowa, salmiak, mączka kostna oraz farby. Rok bieżący (11 mies. br.) przynosi poważny ok. 45%-owy wzrost wywozu grupy metali i wyrobów z nich.

Szczególnie dobre rezultaty daje tu eksport szyn kolejowych, kierowany w roku bieżącym w przeważnej mierze do Brazylii, Chin, Iranu i Z. S. R. R. W okresie jedenastu miesięcy br. eksport ten w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł przeszło pięciokrotnie. Poza szynami wywozi się więcej: rur żelaznych i żeliwnych, cynku, oraz wyrobów żelaznych i metalowych. W grupie metali rok bieżący przynosi nieznaczny spadek wywozu żelaza handlowego (ok. 30 ton) oraz blachy cynkowej.

Z wytworów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego wzrosły pozycje: mąki ryżowej, strączkowych, szynek i innych peklowanych oraz nieznacznie bekonów. Dobrze rozwija się nadal eksport soli kuchennej i przemysłowej.

Zmniejszył się natomiast w okresie: styczeń — listopad br. wywóz słodu, owoców świeżych, nasion i roślin, drobiu, jaj, masła, cementu, tłuszczów zwierzęcych, cukru, makuchów, wytłoków buraczanych, sody, saletry, tkaniny, tarcicy, wyrobów koszykarskich, papieru, celulozy, oraz blachy cynkowej.

Zwraca tu uwagę poważny spadek wywozu grupy hodowlanej i wytworów przemysłów rolniczych.

Ruch statków w miesiącu sprawozdawczym analogicznie do obrotów towarowych wykazuje w porównaniu z miesiącem październikiem br. spadek ilości oraz pojemności statków. Przyszło bowiem 542 (563) statki o pojemności 522.729 n. r. t. (496.935 n. r. t.), wyszło zaś 522 (556) statki o pojemności 502.767 n. r. t. (495.412 n. r. t.)

Kolejność bander ukształtowała się następująco: Polska, Szwecja, Finlandia, Niemcy, Dania, Anglia, Norwegia, Włochy, Łotwa, Grecja, Stany Ziedn. A. P., Estonia, Holandia, W. M. Gdańsk, Rumunia, Panama, Jugosławia, Francja oraz Litwa.

Spośród powyższej kolejności zwraca uwagę przesunięcie się bandery fińskiej z 5 miejsca na 3, bandery niemieckiej z 3 na 4, bandery duńskiej z 8 na 5, bandery norweskiej 4 na 7 oraz bandery włoskiej z 7 na 8 miejsce. Pozostałe bandery bez poważniejszych zmian. Ogółem reprezentowane były bandery 19 (19)

maszyny, apar. i części	548	557	788
części wagonów i lokom.	115	216	463
samochody, motocykle i części	552	457	37
różne	11.855	4.533	10.015
Razem	136.108	115.429	160.455

Nieznaczny spadek importu zamorskiego w miesiącu sprawozdawczym br. w porównaniu z tym samym miesiącem roku ubiegłego, spowodowały przede wszystkim: nasiona oleiste, owoce świeże, śledzie solone, rudy różne i wypałki pirytowe, fosforyty, garbniki, skóry oraz wełna.

Spadku tego nie mógł wyrównać poważny wzrost szeregu innych pozycyj na czele ze złomem żelaznym. Poza złomem żelaznym, wykazującym ok. 100%-owy wzrost zwraca uwagę wzrost importu surowców włókienniczych, jak bawełna, juta, len, konopie, sizal itp. włókna roślinne. Na podkreślenie zasługuje tu niemal że rekordowa ilość importowanej bawełny. Zjawisko to łączy się nie tylko ze wzrostem zapotrzebowania przędzalni krajowych, ale nader poważnym wzrostem importu bawełny tranzytowej. W miesiącu listopadzie br. w porcie gdyńskim miał miejsce przeładunek bawełny amerykańskiej na jeden z obcych statków, celem przewiezienia jej do Portugalii. Dobre rezultaty daje również import metali, jak miedzi, cyny i cynku.

W okresie styczeń — listopad br. w porównaniu z analogicznym okresem czasu roku ubiegłego wzrost spowodowały przede wszystkim podstawowe surowce hutnicze, jak złom żelazny, rudy różne i wypałki pirytowe, oraz metale: miedź, cyna i cynk. Utrzymuje się nadal na wysokim poziomie import surowców dla krajowych fabryk nawozów sztucznych: fosforytów i żużli Thomasa. Poważny wzrost wykazuje import nasion oleistych, oraz owoców świeżych. Z artykułów tranzytowych dużą pozycję stanowią nadal papier, makulatura i celuloza. Z gotowych wyrobów żelaznych i metalowych rok bieżący przynosi szczególnie poważny wzrost samochodów, motocykli i części. Z artykułów kolonialnych zwiększył się w roku bieżącym przywóz kakao, orzechów, migdałów, oraz korzeni.

Zmniejszył się natomiast w okresie: styczeń — listopad br. w porównaniu z analogicznym okresem czasu roku ubiegłego import zamorski surowców włókienniczych (bawełny, juty, lnu, konopi i sisalu), owoców suszonych, ryżu surowego oraz kawy. Bardzo poważnie obniżył się również import przetworów chemicznych.

Wywóz zamorski w miesiącu listopadzie br. (619.371,6 ton) wykazuje nieznaczny 9,9% spadek obrotów w porównaniu z ub. miesiącem październikiem br. (687.137,2 ton) oraz równie nieznaczny 9,9%-owy, ale wzrost obrotów w stosunku do miesiąca listopada 1936 r. — (563.597 ton).

Decydującą rolę odegrała tu, jak w wielu podobnych wypadkach, grupa wytworów mineralnych (w nawiasach dane za m. październik br.): węgiel kamienny — 464.883 t. (529.401 t.), oraz koks — 12.085 t. (25.208 t.) Poza grupą mineralną obniżył się wywóz: nasion i roślin — 292 t. (506 t.), szynek i innych peklowanych — 283 t. (320 t.), bekonów — 1.543 t. (2.152 t.), drobiu i ptactwa bitego — 214 t. (245 t.), jaj — 1.250 t. (2.710 t.), soli kuch. i przemysłowej — 491 t. (960 t.), makuchów — 150 t. (250 t.), mączki kostnej — 58 t. (187 t.), bieli cynkowej — 442 t. (542 t.), tarcicy — 11.431 t. (13.435 t.), mebli giętych — 369 t. (391 t.). papieru — 422 t. (656 t.), papy i tektury — 173 t. (259 t.), żelaza surowego — 254 t. (972 t.), metali różnych — 21 t. (67 t.), szyn kolejowych — brak (965 t.) oraz cynku — 1.670 t. (2.716 t.)

Niemal cała grupa hodowlana wykazuje w miesiącu sprawozdawczym spadek wywozu. Nastąpiło również załamanie wywozu tarcicy. W grupie metali zwraca uwagę zanik eksportu szyn kolejowych.

Wzrósł natomiast w miesiącu sprawozdawczym wywóz (w nawiasach dane za m. październik br.): węgla bunkrowego — 62.703 t. (56.105 t.), cementu — 2.179 t. (871 t.), przetworów mięsnych — 2.550 t. (2.242 t.), cukru — 7.786 t. (4.502 t.), soli potasowej — 250 t. (brak), tkanin — 648 t. (442 t.), bawełny i odpadków — 696 t. (76 t.), bali, słupów i kopalniaków — 16.480 t. (11.560 t.), wyrobów z drzewa — 926 t. (554 t.), dykt i fornierów — 1.478 t. (1.453 t.), żelaza handlowego — 5.070 t. (4.665 t.), wyrobów żelaznych i metalowych — 846 t. (490 t.), rur żeliwnych i żelaznych — 4.098 t. (3.261 t.), oraz blachy cynkowej — 588 t. (478 t.)

Spośród powyższych pozycyj zwraca uwagę poważny wzrost wywozu cukru, grupy wytworów hutniczych oraz kopalniaków.

Szczegółowo ilustruje wywóz zamorski w miesiącu listopadzie br. w porównaniu z tym samym miesiącem roku ub. oraz miesiącem październikiem rb. poniższe zestawienie:

EKSPORT (tony)

	Listopad 1937 r.	Paźdz. 1937 r.	Listopad 1936 r.
Strączkowe	58	5	—
mączka ryżowa	90	350	95
mąka	—	—	20
mąka pastewna	—	—	558
ryż wyłuszczony	85	41	224
słód	381	—	2.854
owoce świeże	4	—	12
konserwy owocowe	3	3	3
nasiona i rośliny	292	506	672
szynki i inne pekl.	283	320	29
bekony	1.543	2.152	1.163
drób i ptactwo bite	214	245	348
jaja	1.250	2.710	1.668
masło	955	723	751

cement	2.179	871	217
sól kuch. i przem.	491	960	31
węgiel kamienny	464.883	529.401	445.564
węgiel bunkrowy	62.703	56.105	40.598
koks	12.085	25.208	15.450
oleje i parafina	1	—	—
tłuszcze zwierzęce	2	—	464
przetwory mięsne	2.550	2.242	1.948
cukier	7.786	4.502	4.438
napoje alkoholowe	30	15	17
spirytus	2	—	—
makuchy	150	250	1.122
otręby	—	—	—
wytłoki buraczane	—	—	172
soda	—	—	38
salmiak	76	56	41
karbid	24	6	395
farby	—	—	1
mączka kostna	58	187	—
biel cynkowa	442	542	465
sól potasowa	250	—	930
saletra	1	1	2.602
siarczan amonu	—	5.066	1.536
skóry	124	100	68
tkaniny	648	442	400
bawełna i odpadki	696	76	334
bale i słupy (kopalniaki)	16.480	11.560	—
drzewo tarte	11.431	13.435	10.448
wyroby z drzewa	926	554	467
klepki	77	15	75
dykty i forniery	1.478	1.453	1.179
meble gięte	369	391	450
wyroby koszykarskie	44	17	139
papier	422	656	357
papa i tektura	173	259	314
celuloza	504	105	1.610
żelazo surowe	254	972	489
żelazo handlowe	5.070	4.665	9.132
metale różne	21	67	102
wyroby żelazne i metalowe	846	490	861
szyny kolejowe	—	965	1.590
rury żeliwne i żelazne	4.098	3.261	2.806
cynk	1.670	2.716	837
blacha cynkowa	588	478	548
różne	14.582	11.993	6.304
Razem	619.372	687.137	563.597

Poważny wzrost wywozu w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z tym samym miesiącem 1936 r. spowodowała tym razem nie grupa wytworów mineralnych, a pozycja bali i słupów (kopalniaków). Poza kopalniakami wzrosły pozycje węgla kamiennego i bunkrowego oraz bekonów, masła, strączkowych, cementu, soli kuch. i przem., przetworów mięsnych, cukru, salmiaku, rur żeliwnych i żelaznych, cynku i blachy cynkowej, a z grupy drzewa: nieznacznie tarcicy, klepek oraz dykt i fornierów.

Spadek natomiast wykazują pozycje słodu, nasion i roślin, jaj, koksu, makuchów, karbidu, soli potasowej, siarczanu amonu, mebli giętych, żelaza surowego, handlowego, papy, tektury oraz celulozy.

Wzrost wywozu w okresie: styczeń—listopad br. wywołała grupa wytworów mineralnych, wykazując około 17% wzrostu. Poza najpoważniejszą ilościową pozycją węgla największy (około 70%) procentowo wzrost wykazuje grupa przetworów chemicznych i farb. Należą tu: siarczan amonu, biel cynkowa, sól potasowa, salmiak, mączka kostna oraz farby. Rok bieżący (11 mies. br.) przynosi poważny ok. 45%-owy wzrost wywozu grupy metali i wyrobów z nich.

Szczególnie dobre rezultaty daje tu eksport szyn kolejowych, kierowany w roku bieżącym w przeważnej mierze do Brazylii, Chin, Iranu i Z. S. R. R. W okresie jedenastu miesięcy br. eksport ten w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł przeszło pięciokrotnie. Poza szynami wywozi się więcej: rur żelaznych i żeliwnych, cynku, oraz wyrobów żelaznych i metalowych. W grupie metali rok bieżący przynosi nieznaczny spadek wywozu żelaza handlowego (ok. 30 ton) oraz blachy cynkowej.

Z wytworów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego wzrosły pozycje: mąki ryżowej, strączkowych, szynek i innych peklowanych oraz nieznacznie bekonów. Dobrze rozwija się nadal eksport soli kuchennej i przemysłowej.

Zmniejszył się natomiast w okresie: styczeń — listopad br. wywóz słodu, owoców świeżych, nasion i roślin, drobiu, jaj, masła, cementu, tłuszczów zwierzęcych, cukru, makuchów, wytłoków buraczanych, sody, saletry, tkaniny, tarcicy, wyrobów koszykarskich, papieru, celulozy, oraz blachy cynkowej.

Zwraca tu uwagę poważny spadek wywozu grupy hodowlanej i wytworów przemysłów rolniczych.

Ruch statków w miesiącu sprawozdawczym analogicznie do obrotów towarowych wykazuje w porównaniu z miesiącem październikiem br. spadek ilości oraz pojemności statków. Przyszło bowiem 542 (563) statki o pojemności 522.729 n. r. t. (496.935 n. r. t.), wyszło zaś 522 (556) statki o pojemności 502.767 n. r. t. (495.412 n. r. t.)

Kolejność bander ukształtowała sie następująco: Polska, Szwecja, Finlandia, Niemcy, Dania, Anglia, Norwegia, Włochy, Łotwa, Grecja, Stany Zjedn. A. P., Estonia, Holandia, W. M. Gdańsk, Rumunia, Panama, Jugosławia, Francja oraz Litwa.

Spośród powyższej kolejności zwraca uwagę przesuniecie się bandery fińskiej z 5 miejsca na 3. bandery niemieckiej z 3 na 4. bandery duńskiej z 8 na 5. bandery norweskiej 4 na 7 oraz bandery włoskiej z 7 na 8 miejsce. Pozostałe bandery bez poważniejszych zmian. Ogółem reprezentowane były bandery 19 (19)

państw, a wśród nich rzadko spotykane bandery: litewska i jugosłowiańska.

Średni tonaż statku, zawijającego do Gdyni w mies. listopadzie br. wyniósł 966.5 n. r. t. (882,7 n. r. t.) Średni postój statków w porcie wyniósł 56,6 godzin (49,2 godzin). Średnia ilość statków, przebywających jednocześnie w porcie wyniosła 58 (45).

Ruch statków w miesiącu listopadzie br. ilustruje poniższe zestawienie:

Ruch statków

	Przyszło		Wyszło	
	ilość	N.R.T.	ilość	N.R.T.
Polska	63	80.426	59	77.565
W. M. Gdańsk	7	2.711	7	3.575
Anglia	19	37.646	17	34.842
Dania	71	38.279	68	36.839
Estonia	29	17.791	26	16.373
Finlandia	36	48.091	33	47.297
Francja	1	1.173	1	658
Grecja	12	29.903	11	28.545
Holandia	28	11.661	29	11.831
Jugosławia	2	1.241	1	1.135
Litwa	1	394	1	394
Łotwa	24	29.501	24	31.768
Niemcy	61	46.355	61	46.774
Norwegia	50	35.765	48	34.770
Panama	2	1.724	2	1.724
Rumunia	1	2.599	1	2.599
Stany Zj. A. P.	7	22.832	7	22.832
Szwecja	114	74.052	116	73.900
Włochy	14	40.585	10	29.346
Razem	542	522.729	522	502.767

Ruch pasażerów nadal wykazuje spadek. Zmniejszył się przyjazd jak również i wyjazd. Przyjechało bowiem 297 (402) osoby, w tym: z Anglii — 22, Argentyny — 32, Belgii — 13, Brazylii — 6, Danii — 36, Francji — 5, Holandii — 6, Kanady — 28, Niemiec — 1. Stanów Zjednoczonych Am. P. — 135 oraz Szwecji — 13. Wyjechało zaś 2.045 (2.722) osób, w tym: do Anglii — 499, Argentyny — 729, Brazylii — 12, Danii — 24, Estonii — 12. Francji — 267, Niemiec — 5, Norwegii — 5, Stanów Zjednoczonych Am. P. — 452, Szwecji — 4 oraz do Urugwaju — 40 osób. — Zwraca uwagę nadal utrzymujący się dość silny ruch emigracyjny.

NOWE DYPLOMY W MARYNARCE HANDLOWEJ.

Dnia 13 bm. pod przewodnictwem dyrektora Urzędu Morskiego p. inż. St. Łęgowskiego odbyło się posiedzenie Komisji Kwalifikacyjnej do orzekania w sprawach dyplomowych w Marynarce Handlowej. Komisja po rozpatrzeniu podań przyznała nowe dyplomy następującym kandydatom:

Grabowski Władysław — dyplom kapitana żeglugi wielkiej
Lewandowski Jerzy — dyplom kapitana żeglugi wielkiej
Kowalewski Zbigniew — dyplom kapitana żeglugi małej
Sołtys Tadeusz — dyplom kapitana żegl. małej
Ossowski Jerzy — dypl. poruczn. żegl. wielkiej
Siekierzyński Stefan — dypl. porucznika żeglugi wielkiej
Schreiber Dymitr — dyplom porucznika żegl. wielkiej
Starzycki Jan — dyplom por. żegl. wielkiej
Zawada Czesław — dyplom por. żegl. wielkiej
Latour Jerzy — dyplom por. żegl. małej
Korcywo Zbigniew — dyplom por. żegl. małej
Staniak Mieczysław — dyplom mechanika I kl.
Wyględacz Brunon — dyplom mechan. II kl.
Kawa Mieczysław — dyplom mechanika III kl.
Tychoniewicz Kazimierz — dypl. mech. III kl.

WIADOMOŚCI MORSKIE

PRZYGOTOWANIA DO WALKI Z PRZESZKODAMI LODOWYMI NA BAŁTYKU.

W Danii i Szwecji poczynione już są poważne przygotowania na wypadek ostrej zimy, do systematycznego zwalczania jej ujemnych skutków dla handlowej żeglugi na wodach Bałtyku i na dostępach do niego.

Już obecnie dają się zauważyć pewne symptomaty mające zwiastować nadejście ostrej zimy i związanego z nią ciężkiego sezonu lodowego na Bałtyku.

Są powody, należące właściwie już do dziedziny faktów, w postaci rozpoczętej przedwcześnie zimy. Obfite śniegi spadły dokoła Bałtyku i się trzymają, woda w morzu jest również oziębiona przedwcześnie; stworzyły się przez to korzystne warunki dla gromadzenia się ciężkich zimnych mas powietrza ponad obszarami zaśnieżonymi. Pojawienie się kry lodowej i pól lodowych, ułatwione tym stanem rzeczy może być wzmożone przedwczesnym dodatkowym wpływem wtórnego wyżu skan-

dynawskiego, uwydatniającego się zazwyczaj dopiero w drugiej połowie zimy i może ułatwić nasuwanie się na Bałtyk krańców wielkiego zimowego wyżu eurazjatyckiego, mającego oparcie również w środkowo-europejskich systemach górskich.

Około 20 stycznia zazwyczaj rozpoczynają się na Bałtyku poważniejsze przeszkody lodowe. Okres od listopada do 15 stycznia jest okresem przygotowawczym. Okres ten w roku bieżącym nie odznaczał się nawet u nas dużo większymi mrozami niż zazwyczaj, lecz mimo to już zdołał zaopatrzyć jak wspomniano wyżej powierzchnię lądu i wody w magazyny zimna.

Na podstawie tej prognozy Dania i Szwecja znacznie energiczniej od innych państw bałtyckich już mobilizują swe siły do walki z lodem na morzu.

Powodem do tej akcji jest, że z nastaniem „wielkiej zimy", to znaczy z chwilą włączenia Bałtyku do wielkiego zimowego obszaru wyżowego Eurazji ustalają się nad nim wiatry wschodnie i południowo-wschodnie, które spędzają początkowo całą krę południowego Bałtyku ku brzegom Danii i Szwecji. Na płytkich wodach pomiędzy wyspami Danii południowej wytwarzają się miejscami wielopiętrowe zwały kry i przy wejściach do ciasnych zatok północno-niemieckich (Föhrden) tworzą się zatory, niemożliwe do rozbicia nawet dla najpotężniejszych łamaczy lodu. Parcie kry pod wpływem wschodniego wiatru — a następnie zmarzanie się kry spiętrzonej przypominają w wyjątkowe ostre zimy na zachodnim Bałtyku warunki zazwyczaj spotykające się w ostre zimy na zatoce Fińskiej. Tymczasem przy stałych wschodnich wiatrach na zatoce Fińskiej zamiast spiętrzonej kry tworzą się grube, lecz łatwiejsze do pokonania pola lodowe. Stąd takie zimy dla Finlandii i Estonii nie tworzą gorszych niż zwykle warunków, lecz nawet lepsze. Południowy, a zwłaszcza południowo-wschodni Bałtyk jest najdłużej otwarty, w razie zaś pokrycia całego morza krą ma najmniejsze jej parcie. Stąd też polskie wybrzeże Bałtyku nie wymaga specjalnych zabiegów: frachtowanie większego łamacza estońskiego i mniejszego lodołamacza estońkiego wzgl. szwedzkiego dla pracy w portach — oto praktyka dotychczasowa, która prawdopodobnie nie zostanie zmieniona na przyszłość.

W roku bieżącym Szwecja wypracowała plan kolejności niesienia pomocy żegludze ze strony lodołamaczy w razie pojawienia się przeszkód lodowych z różnych stron równocześnie. Ustalone zostało, że pierwszeństwo ma żegluga zachodniego wybrzeża Szwecji, na drugim miejscu stoją połączenia ku południowi, z kontynentem (ta pozycja obejmuje nie tylko trajekty — lecz między innymi również połączenia liniowe Malmö — Gdynia — Gdańsk, oraz: porty wschodnio-szwedzkie — Gdynia — Gdańsk), na trzecim miejscu dopiero stoi wschodnie wybrzeże, za wyjątkiem wybrzeża zatoki Botnickiej, która jest, jako odcinek zamarzający wcześniej, potraktowana z osobna. Specjalną kategorię, mającą zawsze pierwszeństwo jest niesienie pomocy statkom w potrzebie, w wypadkach awarii.

Plan ten odbija w sobie również różnice taboru okrętowego i przystosowania portów do walki z lodem na wschodzie i zachodzie Szwecji: wschodnio-szwedzkie porty mają własne łamacze portowe, oraz odwiedzane są częściowo przez statki o wzmocnieniach przeciwlodowych. Na zachodnim wybrzeżu przybywają do Göteborga załadowane statki oceaniczne, wrażliwe na zetknięcie się z lodem; samo znaczenie Göteborga jako głwnedem; samo znaczenie Göteborga jako głównego portu Szwecji, utrzymującego komunikację ze światem usprawiedliwa zgromadzenie tu w razie potrzeby dyspozycyjnych wielkich lodołamaczy.

Dania zmobilizowała już również swe lodołamacze i zaopatrzyła je w załogi. Znaczenie pracy duńskich łamaczy lodu w czasie ostrych zim jest jeszcze większe; rola ich pracy jest międzynarodowa — wszak doprowadzanie statków do Kopenhagi i przeprowadzanie ich przez Sund, to w praktyce jest jedno i to samo.

Kanał kiloński jest również trudną drogą w ostre zimy, jak na trasie, tak i we wschodnim dostępie do niego. Pracują tu wówczas niemieckie okręty wojenne starszego typu, przystosowane do łamania lodu. Jednak w takich wyjątkowych warunkach jak w zimie 1929 roku siły Szwecji, Danii i Niemiec nie są wystarczające do łamania lodów; sprowadza się wówczas największe łamacze lodu fińskie i sowieckie, które również nie zawsze mogą dać sobie radę ze spiętrzonym lodem.

Pamiętać należy, że w każdą ostrą zimę przeszkody dla żeglugi na zachodnim Bałtyku są znacznie cięższe niż na południowo-wschodnim, wobec czego porty polskie, Gdynia i Gdańsk, faktycznie nie zamarzające, mogą przyjąć zawsze przy pomocy łamacza średniej siły każdy statek handlowy; porty te jednak stają się prawie nieczynne, jeśli, jak w lutym roku 1929 zamknięcie żeglugi następuje na zachodnim Bałtyku.

Nadmienić należy, że technika walki z lodem czyni szybkie postępy: przoduje pod tym względem Finlandia, która już w okresie powojennym doprowadziła do utrzymania Helsinek w stanie otwartym prawie przez całą zimę: obecnie dalsze usiłowania fińskiej techniki łamania lodu są skierowane na Mäntyluoto i Kotkę, które do niedawna były portami letnimi.

Trzeba jednak zdawać sobie sprawę, że głównym obiektem bałtyckiej walki z lodem nie jest ogólne zlodzenie morza, lecz przede wszystkim zakorkowanie wejść na Bałtyk i to stanowi dziś główną troskę Danii i Szwecji i Polskę w równej mierze obchodzi. **KLT.**

KOMUNIKACJA HOLANDIA — PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

Tow. „Kgl. Nederlandsche Stoomboot Mij." podjęło z dniem 10 listopada reorganizację komunikacji z Bałtykiem. W przyszłości będą obsługiwały dwie odrębne linie porty na szlaku Kopenhaga — Gdańsk i Gdynia. Na trasie Amsterdam — Kopenhaga mają kursować dwa statki tygodniowo, podczas gdy w komunikacji Amsterdam — Gdynia i Gdańsk będzie kursował jeden statek tygodniowo.

ROZWÓJ NIEMIECKIEJ LINII POŁUDNIOWO-AMERYKAŃSKIEJ.

W związku z rozpisaniem subskrybcji mającej na celu zwiększenie o 10 mil. RM. kapitału akcyjnego niemieckiego towarzystwa żeglugowego „Hamburg — Südamerikanische Dempfschiffahrts Ges." warto przytoczyć dane dotyczące szybkiego rozwoju tej linii żeglugowej. Mianowicie w 1934 r. statki tego towarzystwa przewiozły na tej linii 531 tys. ton towarów — rok później już 1,3 mil. ton, a w ub. roku ok. 1,5 mil. ton. W tymże samym okresie liczba pasażerów wzrosła z 48,000 do 67,000 i względnie do 76.000. Zamierzone powiększenie kapitału jest skutkiem przewidywań dalszego rozwoju tej linii i uzasadnione jest stale zwiększającą się wymianą handlową między Niemcami a Brazylią.

NOWA LINIA KONSTANCA — CZARNOMORSKIE PORTY TURCJI.

W ramach turecko — rumuńskich pertraktacyj, które się zaczęły w tych dniach w Bukareszcie omawiano projekt nowej linii żeglugowej między Konstancą a Samsunem lub Trapesundem. W projekcie tym zainteresowane są nie tylko strona rumuńska, ale również polska i czechosłowacka, które z chwilą urzeczywistnienia projektu mogą spodziewać się zwiększenia obrotów z Małej Azji.

SPADEK INDEKSU FRACHTÓW SZWEDZKICH.

Sporządzone przez Svenska Handelsbanken wskaźniki frachtów wykazują poważny spadek frachtów w listopadzie, a mianowicie z 173 w październiku na 148. Największy spadek wykazują frachty drzewne.

DANE POTWIERDZAJĄCE SPADEK FRACHTÓW W ŻEGLUDZE MIĘDZYNARODOWEJ.

Po krótkim mniej więcej rocznym okresie zwyżek frachtów nastąpił obecnie ich spadek. Wprawdzie armatorzy na ogół zachowują optymizm co do przyszłego kształtowania się frachtów, licząc na ożywienie po okresie zimowym, tym niemniej obecny spadek jest bardzo mocno zaakcentowany jak to wynika z zestawienia obecnych frachtów w liczbach przybliżonych (w szyl. i pensach) ze stanem frachtów najwyższych w 1937 r. (liczby w nawiasach): zboże La Plata — 25 sz. (35 sz.); zboże z Gulfu za kwarter — 3 sz. 6 p. (6 sz.); drzewa z Północy Pacyfiku — 33 sz. (47 sz. 6 p.); orzeszki ziemne z Bombaju — 32 sz. 6 p. (48 sz. 9 p.); ryż z Burmy — 34 sz. (43 sz. 9 p.): ryż z Sajgonu — 40 sz. (52 sz. 6 p.); soja z Dalnego — 38 sz. (49 sz. 6 p.); pszenica z Australii — 38 sz. 6 p. (51 sz.): ruda z Algeru — 11 sz. 6 p. (17 sz. 6 p.); węgiel do Buenos Aires — 9 sz. 6 p. (15 sz.); węgiel do Aleksandrii — 7 sz. (14 sz. 6 p.)

PODWYŻKA FRACHTÓW NA ŻELAZO DO BRAZYLII.

Z dniem 1 marca 1938 r. stawki frachtowe na żelazo do Brazylii zostały podwyższone o 1 szyling w złocie i wynosić będą: do Rio de Janeiro i Santos — 16 szylingów w złocie, do Pernambuco — 18 szylingów i 6 pensów w złocie, do Bahia — 21 szylingów w złocie.

PRZYKŁAD RACJONALNEGO WYKORZYSTANIA STREFY WOLNOCŁOWEJ.

W wolnocłowej strefie portu nowojorskiego Zakłady „Fiat" otworzyć mają oddział dla eksportu samochodów do Kanady i Południowej Ameryki. Oblicza się, że około 3000 samochodów przejdzie w ten sposób przez port amerykański. Jak widać zakłady „Fiat" przez otworzenie swego oddziału w porcie nowojorskim mają zamiar udogodnić sobie dystrybucję swych samochodów na kontynencie amerykańskim.

WALKA KONKURENCYJNA NA ODCINKU DUNAJ — ADRIATYK.

Kilka dni temu podjęły włoskie towarzystwa żeglugowe na Adriatyku próbę, by doprowadzić do zawarcia umowy między armatorami adriatyckimi i tow. żeglugi na Dunaju, celem wyeliminowania walki konkurencyjnej między Adriatykiem a Morzem Czarnym. — Próby te rozbiły się o stanowisko czechosłowackiego Tow. Żeglugi na Dunaju, które nie chciało przyłączyć się do projektowanej konwencji, pragnąc w interesie wywozu Czechosłowacji zachować samodzielność polityki taryfowej. Skutkiem rozbicia się rokowań nastąpiło wypowiedzenie istniejącej umowy Dunaj — Bliski Wschód przez rumuńskie towarzystwo żeglugowe „Serviciul Maritim Roman" z dniem 1 marca r. 1938. Rokowania celem zawarcia nowej umowy są w toku.

TRANZYT NIEMIECKI PRZEZ POLSKE DROGĄ WODNĄ.

W „Zeitschrift für Binnenschiffshrt" znajdujemy artykuł na powyższy temat pióra Fr. Rossa. Podajemy z niego kilka ciekawych danych i uwag.

Tranzyt towarów przez polskie drogi śródlądowe wzrósł więcej niż dziesięciokrotnie w

ciągu niecałych 4 lat. Wynosił on 6400 ton w 1934 r., 16,300 ton w roku następnym, 64,200 ton w 1936 r. i 69 tys. ton w ciągu 3 kwartałów roku bieżącego.

Z 69 tysięcy ton przewiezionych w obu kierunkach ładunków na transport z Prus Wschodnich do Niemiec przypada 29,600 ton, a 39.400 ton w kierunku odwrotnym. Autor podkreśla zmianę struktury przewozów i wzrost towarów wysoko-wartościowych, szczególnie w kierunku do Prus Wschodnich, w kierunku bowiem przeciwnym celuloza i drzewo są jeszcze najgłówniejszymi ładunkami. Od marca do końca września przeszło w kierunku do Prus Wsch. 212 statków, a w odwrotnym 181. Dotychczas najdłuższym szlakiem jest Koźle — Kistrzyń — Tylża, należy się jednak liczyć z tym, że z uruchomieniem Kanału Środkowego (Mittellandkanal) szlak ten rozciągnie się i na wody zachodnio-niemieckie.

Charakterystyczną jest uwaga autora, że nie można bezwzględnie utrzymać nadal zarzutu na temat złego stanu polskich rzek.

Wiadomości celne, eksportowe i importowe

OPŁACANIE CZEKAMI NALEŻNOŚCI CELNYCH.

Rada Interesantów Portu w Gdyni zwróciła się z memoriałem do Ministerstwa Skarbu Departament Ceł z prośbą o zmianę przepisów o opłacaniu czekami należności celnych w Urzędzie Celnym w Gdyni. Dotychczasowe przepisy stawiały takie warunki, że technicznie w praktyce uniemożliwiały płacenie czekami należności celnych.

Idąc po linii tego wniosku, Ministerstwo Skarbu wydało okólnik z dnia 9 II 1937 r. nr D. IV. 626/1/37, zmieniony okólnikiem z dnia 3 XI 1937 r. nr D. IV. 26908/1/37, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu z dnia 20 II 1937 r. nr 5, poz. 144 oraz z dnia 10 XI 1937 r. nr 29, poz. 859, w którym wprowadza nowe przepisy, idące po linii wniosku Rady Interesantów Portu, mianowicie:

w § 1 jest powiedziane, że należności celne i inne, pobierane w związku z odprawą celną towarów w Urzędzie Celnym w Gdyni, mogą być uiszczane czekami kasowymi (gotówkowe), wystawionymi przez banki na miejscowy Oddział Banku Polskiego oraz indosowanymi in blanco przez firmy, regulujące należności czekami, zaś w ostatnim ustępie § 2, że czeki mogą być przyjmowane również na zasilenie kont zaliczeniowych.

W związku z tym należy przypuszczać, że obecnie firmy portowe będą mogły w sposób właściwy stosować płacenie należności celnych w Urzędzie Celnym czekami.

PODZIAŁ KONTYNGENTÓW PRZYWOZOWYCH. —

Na posiedzeniu Komitetu Przywozowego Rady Handlu Zagranicznego, które odbyło się dnia 9 grudnia w Poznaniu, dokonano podziału następujących kontyngentów przywozowych:

Śledzie świeże i szproty ze Szwecji, śledzie solone z Anglii, oliwa i kalafonia z Francji, przędza wełniana z Belgii oraz części kołowców z Anglii. Odłożono do następnego posiedzenia podział motocykli z Niemiec.

Dla informacji importerów podajemy, że podania o przywóz na okres dwumiesięczny i kwartalny przyszłego roku należy składać w Izbie między 15-tym a 20-tym grudnia.

Podkomisja rolna Komitetu Przywozowego Rady Handlu Zagranicznego ustaliła prowizję dla importerów od importowanych ilości pasz drogą morską na 2,35 zł od 100 kg.

W najbliższym czasie zostanie ustalona prowizja dla hurtowników nabywających pasze importowane drogą morską.

Dnia 16 listopada br. podpisany został w Hadze dodatkowy protokół w sprawie eksportu do Indyj Holenderskich, na mocy którego Polska uzyskała udział w t. zw. kontyngentach przymusowych. Kontyngenty te wprowadzone zostały przez rząd holenderski dla posiadłości indyjskich i polegają na tym, że importer holenderski zobowiązany jest czynić zakupy w kraju określonym pozwoleniem przywozu. W razie niewykorzystania kontyngentu importer traci na przyszłość niewykorzystaną część przy podziale nowych kontyngentów.

Polska uzyskała kontyngenty na poz. t. c. Indyj Holenderskich 3572 tkaniny baweł. 1576 i 2596 inne tkaniny bawełn. oraz inne tkaniny bawełn. na poz. 1583 i 1592, następnie tkaniny wełniane poz. 1610, tkaniny półwełn. 1613, oraz bielizna stołowa, serwetki, ręczniki, ścierki, pokrowce na meble, poszewki itp.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu podaje, że przywóz z kolonij włoskich oraz Abisynii może być dopuszczony w ramach kontyngentów włoskich clearingowych.

Przywóz z kolonij hiszpańskich powinien być traktowany w ramach przywozu z Hiszpanii. —

SYTUACJA W EKSPORCIE ZIEMNIAKÓW W MIESIĄCU LISTOPADZIE.

Miesiąc listopad odznaczał się dla handlu ziemniaczanego korzystną temperaturą. Dzięki temu można było przeprowadzić wśród odpowiednich warunków sortowanie ziemniaków eksportowych i załadowanie tychże.

Listopad wykazał również znaczne ożywienie w handlu eksportowym ziemniaków, co przypisać należy szczęśliwym pociągnięciom władz państwowych w zakresie ułatwień eksportu. Mimo obaw, że Portugalia i Francja nie wezmą dostatecznej ilości ziemniaków, udało się jeszcze na tych rynkach ulokować znaczniejsze partie.

Ceny za sadzeniaki po chwilowej obniżce prawie równocześnie z podjęciem większego eksportu podniosły się do 25% i wahały się w granicach od zł 5,50 do 7.— za towar średniej jakości za 100 kg loko producent. Ziemniaki jadalne utrzymały się w cenie zł 4,— za 100 kg w handlu hurtowym.

Ziemniaki przeznaczone do Gdańska, zostały przez kontrahentów branżowych w całości dostarczone. Ziemniaki te były wyborowe — a co najważniejsze — odbiorcy gdańscy stwierdzili, że odpowiadały one umowie branżowej, dlatego nie było żadnych dyferencyj przy odbiorze.

Członkowie Związku Eksporterów Ziemniaków w Toruniu podjęli w roku bieżącym na większą skalę eksport cebuli z Polski, co ma poważne znaczenie dla bilansu handlowego i płatniczego.

DOSTAWY POLSKIE DO STOCZNI ANGIELSKICH.

W związku z budową w stoczni Swan Hunter W. Richardson w New-Castle on Tyne nowego statku dla linii „Gdynia — Ameryka", Państwowy Instytut Eksportowy zwraca uwagę firm polskich na możliwości dostaw materiałów potrzebnych do produkcji statku. Zaznaczyć należy, że zgodnie z oświadczeniem władz celnych ang. wszelkie materiały pochodzące z Polski i przeznaczone do budowy mogą być zwolnione od cła przewozowego, co jest niewątpliwie ułatwieniem dla eksportu polskiego. Warunkiem zwolnienia od cła jest złożenie na deklaracji celnej przez stocznię angielską lub jej uprawomocnionego agenta oświadczenia, że materiały importowane dla przemysłu okrętowego nie zostaną wypuszczone do wolnego obrotu poza teren danej stoczni. Specjalną uwagę na te przepisy winny zwrócić te firmy polskie, które już złożyły ofertę lub mają ją złożyć w przyszłości.

IMPORT PRZETWORÓW MIĘSNYCH Z POLSKI DO TUNISU.

Import mięsa, wędlin i konserw z Polski do Tunisu kształtował się w roku bieżącym — według danych Tuniskiej Dyrekcji Ceł — w sposób następujący:

Nazwa towaru	I kwartał 1937 r. kwint.	I kwartał 1937 r. w tys.fr.fr.	II kwartał 1937 r. kwint.	II kwartał 1937 r. w tys.fr.fr.
Mięso solone i wędz.	126	99	49	26
Wędliny	78	79	26	28
Konserwy mięsne	166	156	308	205
Razem	370	334	383	259

Jak z powyższego wynika, ilość przetworów mięsnych zmniejszyła się o 13 kwintali w stosunku do tego samego czasokresu ubiegłego roku, wartość zaś zwiększyła się pozornie do fr. 334.000 w roku 1937 wobec fr. 259.000.— w r. 1936. — Zważywszy jednak, że w roku bieżącym kurs franka francuskiego wynosi fr. 5.60 za 1 zł, zaś w pierwszym półroczu 1936 roku kurs ten wynosił fr. 2,86 za 1 zł, — stwierdzić należy zmniejszenie się polskiego eksportu branży mięsnej do Tunisu; eksport ten powiększał się stale od 1933 r., były też wszelkie widoki dalszego rozwoju ze względu na znaczną poprawę koniunktury w Tunisie.

Jeszcze jaskrawiej przedstawia się spadek naszego eksportu tej branży na rynek tuniski, gdy się porówna cyfry za pierwszy i drugi kwartał roku bieżącego:

Nazwa towaru	I kwartał 1937 r. kwint.	I kwartał 1937 r. w tys.fr.fr.	II kwartał 1937 r. kwint.	II kwartał 1937 r. w tys.fr.fr.
Mięso solone i wędz.	112	90	14	9
Wędliny	45	79	33	34
Konserwy mięsne	144	132	22	24
Razem	301	267	69	67

Fakt ten przypisać należy stałym niedociągnięciom ze strony eksporterów polskich, jak też brakom organizacyjnym w tym zakresie.

INFORMACJA DLA IMPORTERÓW „CANARY SEEDS".

Konsulat republiki argentyńskiej w Gdyni otrzymał list z Buenos Aires z „Consorcio Italio Argentyno de Comercio Agropecuario" z zapytaniem, czy istnieją możliwości nawiązania kontaktu z polskimi importerami nasienia „Canary seed", (pokarm dla kanarków) bowiem specjalnością Consorcium jest eksport powyższego nasienia. Consorcium eksportuje zarazem na wielką skalę produkty rolniczo-hodowlane.

Adres Consorcium jest następujący: Diagonal Roque S. Pene 628 — Buenos Aires.

Zainteresowani importerzy polscy mogą zwracać się do wspomnianej firmy argentyńskiej o bliższe szczegóły bezpośrednio.

ZMIANY PRZEPISÓW CELNYCH I DEWIZOWYCH ZANOTOWANE PRZEZ P.I.E. W OKRESIE OD *17* DO *27* LISTOPADA *1937* ROKU.

BELGIA. Z ważnością od 15 XI br. do 30 VI 38 obowiązują poniższe podwyższone stawki celne na obuwie z tkanin; ex 1154 — obuwie z tkanin, filcu, płótna itp. z podeszwami skórzanymi lub gumowymi. a) pantofle i obuwie domowe z tkaniny jedwabnej lub domieszką jedwabiu — 7 fr. od pary (dotychczas 5,80), z innych tkanin — 4,50 fr. (2,50). Półbuciki i trzewiki z tkanin, osobno nie wymienione — 7 fr. od pary (5,20)

obuwie z tkanin z ozdobami, haftami, sprzączkami lub obsadą skórzaną — 9 fr. od pary (6,90) Poz. 1156 — obuwie dziecięce nie dłuższe niż 17 cm, skórzane z tkaniny jedwabnej lub z dodatkiem jedwabiu — 6 fr. od pary (2,90), inne — fr. 1,50 od pary (0,90). Ex 1158 — półbuciki ze skóry specjalnej — 26 fr. od pary (13,80), trzewiki niskie, poniżej kostki z innej skóry poz. 1158 c,2) — fr. 11,50 od pary (5,80).

BUŁGARIA. W dzienniku urzędowym z dnia 13 XI br. ogłoszono szereg zmian w obowiązującej taryfie celnej. Obniżone zostały cła na: amoniak bezwodny — 25 lew od 110 kg (dotychczas 50 l.), pewne wyroby z korku — 5 lew od 100 kg (10 l.): do poz. 192 dodano punkt „r" o brzmieniu: natrium nitrit — 8 lew od 100 kg, atrament anilinowy — 10 l. od wodny — 25 lew od 100 kg (dotychczas 50 l.); do poz. 193 dodano: kwas aminonaftoldisulfatowy, kwas betanaftoldisulfatowy i kwas sulfanilowy — 20 l. od 100 kg. Do pozycji 355 dodano: do 31 XII 1939 cło na nitroglicerynę żelatynowaną wynosi 50 lew od 100 kg.

Podwyższone zostały stawki celne m. in. na: gorczycę w proszku — 100 lew od 100 kg (40,—), bitumy asfaltowe, kit asfaltowy itp. — 15 l. od 100 kg (5.—) smołę mineralną — 16 lew (12), resztki smołowe — 10 l. (1), urinol, karbolineum, kreozot itp. — 15 l. (2,—) pończochy o wadze do 20 gramów od pary — 100 lew od 1 kg, inne 70 lew od kg, cło na tiule, koronki i hafty podwyższono z 1,500 lew na 2000 l. od 100 kg. Nici czysto jedwabne na szpulkach, gwiazdkach itp., przygotowane do sprzedaży detalicznej — 3000 lew od 100 kg, z mieszanego jedwabiu — 2,500 l. od 100 kg w innej formie, nici jedwabne — 2,000 lew od 100 kg, z mieszanego jedwabiu — 1.500 lew od 100 kg.

CHINY. Rozporządzeniem Dyrekcji Ceł z dnia 21 X br. obostrzone zostały przepisy odnośnie faktur konsularnych przy przesyłkach o wartości ponad 90 tzw. „gold-units", przeznaczonych dla kilku odbiorców. — Według powyższego zarządzenia każda przesyłka o wartości ponad 90 g. u. musi być zaopatrzona w osobną fakturę konsularną na poszczególnego importera. Jeśli się wykryje, że przesyłka skierowana na adres jednego importera, zostanie następnie rozdzielona na kilku odbiorców, nałożona zostanie kara. Jeśli jednak transport w ten sposób zostanie rozdzielony między odbiorców, że żaden z nich nie otrzyma towaru o wartości ponad 90 g. u., wówczas wystarczy na całość 1 faktura konsularna.

CZECHOSŁOWACJA. Z ważnością od 10 XI br. do 31 I 1938 została przedłużona tymczasowa zniżka na tłuszcze, a mianowicie: poz. 89 sadło wieprzowe i gęsie a) surowe Kc. 90.— b) wytopione Kc. 120,— Jest to zniżka celna, której przedłużenia domagały się Jugosławia i Rumunia na ostatniej konferencji Małej Ententy Gospodarczej.

Z ważnością od 10 XI br. obowiązują następujące cła dodatkowe na zboże: pszenica 23 Kc., żyto 31 Kc. jęczmień 36 Kc., owies 27 Kc.

FRANCJA. Po podwyższeniu cła na urządzenia pomocnicze do drukarni, przemysłu papierniczego, oraz pras odbitkowych (poz. 521 bis i ter. fr. tar. celn.), zniesiono ich kontyngentowanie i dopuszczono do wolnego wwozu do Francji.

W Journal Officiel z dnia 23 XI br. ogłoszono dwa dekrety, podwyższające cło m. in. na papier wulkanizowany, papiery chemiczne, pocztówki, liczniki turowe, ogniwa elektryczne, czółenka tkackie, imadła drewniane, rury drenarskie, doniczki, wyroby gliniane i kamionkowe, szkło okienne i optyczne. Szczegóły w najbliższym numerze I. E.

Nowa podwyżka cła na obuwie gumowe obowiązuje od 18 X br. Kalosze, oraz obuwie gumowe z obcasami, dla dzieci o wewnętrznej długości 23 cm opłacają cło w wysokości fr. 4,65 od pary (dotychczas fr. 3,55). kalosze damskie — fr. 6,20 (dotychczas 4,15), męskie — fr. 7,20 (4.65). Inne rodzaje obuwia gumowego, dziecięce — fr. 7,— (4,65), damskie — fr. 8.— (6,20), męskie — fr. 9,— (7,20) Z dniem 18 XI br. podwyższono również cło na fiszbiny do gorsetów, zależnie od ich gatunku i wykończenia, oraz na urządzenia pomocnicze do drukarni, oraz pras odbitkowych.

Generalna Dyrekcja Ceł ogłosiła dnia 21 XI br. w Bulletin Douanier, że kontyngent na bezcłowy przywóz do Francji siemienia lnianego w okresie od 1 IX 37 do 31 VIII 38 wynosi 95,000 q. — Towary, wywiezione do Francji przed 9 VII br. i zgłoszone do wolnego obrotu po 10 IX br., mimo że nie leżały na składach celnych, mogą korzystać z dawnych stawek celnych (z przed 9 VII br.), nie podwyższonych o 13 względnie 14 procent. — Cegły z poz. 181 bis tar. celnej opłacają cło w wysokości fr. 5,50 od 100 kg brutto (dotychczas fr. 0,95), dachówki zwyczajne (poz. 181 ter) — fr. 7,13 od 100 kg brutto (dot. fr. 1,95).

KOLUMBIA. Ogłoszone zostało zarządzenie, przywracające wolny rynek dewizowy. Mianowicie Urząd kontroli walutowej otrzymał upoważnienie do wydawania pozwoleń przywozu, o ile importer wniesie 5%-owe zabezpieczenie kwoty importowej. Przydział dewiz następuje zaś z chwilą, gdy Bank Kolumbijski otrzyma od Urzędu Walutowego wykaz wydanych w okresie poprzedniego tygodnia pozwoleń importowych.

MEKSYK. Po wprowadzeniu systemu dziesiętnego w Meksyku nie wolno jest określać ilości przez „tuzin", „gros" itp., lecz tylko w liczbach konkretnych. Przepis ten jest ostatnio ściśle przestrzegany. Dopuszczalne jest jedynie określenie „para"; natomiast wolno przesyłać towar w paczkach, zawierających tuzin lub gros przedmiotów.

NIEMCY. Z okazji zbliżających się świąt prasa niemiecka przypomina o przepisach, dotyczących clenia paczek, stanowiących podarki gwiazdkowe. Paczki żywnościowe o wartości celnej do 20 RM będą dopuszczane do cła, jeśli adresat wylegitymuje się jako bezrobotny. Paczka żywnościowa nie może zawierać towarów luksusowych jak kawior, szampan, wódki itp., ani w dużych ilościach czekolady, kawy, herbaty, papierosów itp. Odzież w paczkach nie będzie podlegać cłu, o ile się stwierdzi, że była noszona: w wyjątkowych wypadkach do bezcłowego przywozu dopuszczone będą nowe sztuki dla osobistego użytku

adresata; wykluczone tu są przedmioty luksusowe, np. z czystego jedwabiu.

PALESTYNA. Zwracamy uwagę, że przywóz obręczy drewnianych na skrzynie (poz. 474 tar. celn.), używane do transportu owoców cytrusowych, zwolniony jest od cła (dotychczas 12% ad valorem — por. I. E. nr 31 z 1 XI br.)

PORTUGALSKIE POSIADŁOŚCI. Dekretem z 29 X br. rozciągnięty został na wszystkie posiadłości portugalskie przepis o przedstawieniu faktury konsularnej (declaraçao de carga) przy wszelkich przesyłkach. Dotychczas przepis ten obowiązywał tylko odnośnie Portugalii. Dekret obowiązuje od 1 XII br.

RUMUNIA. Dekretem z 5 XI br. podwyższone zostały wartości szacunkowe benzyny, nafty, olejów motorowych i pozostałości ropy dla obliczenia podatku luksusowego i obrotowego. — Nowe opłaty kontyngentowe ustalone zostały dla rur ciągnionych i spawanych. W wyjątkowych wypadkach do 1 I 38 mogą być stosowane dawne opłaty.

Z dniem 14 X br. obowiązują nowe wartości szacunkowe dla oclenia benzyny, nafty, olejów motorowych, pozostałości ropy, — owoców południowych, azbestu, węgla drzewnego oraz wag różnego rodzaju. Podwyższono również podatek obrotowy z 6 na 9% od skonfekcjonowanych papierów.

Z dn. 17 XI 37 nastąpiły zmiany w listach towarowych eksportowych. Mianowicie w liście A zostały zwolnione od obowiązku odstępowania dewiz Bankowi Narodowemu (przy transakcjach kompensacyjnych) następujące towary: nasiona koniczyny, wytłoki buraczane, węgiel brunatny antracyt, węgiel kamienny (prócz koksu). Na liście B obciążono obowiązkiem 10% odstępowania dewiz towary towary poniższe: smalec wieprzowy, świeże mięso, wędzoną i soloną słoninę.

Dekretem z 17 X br. zwolnione zostały od cła 12%-wej taksy oraz podatku obrotowego i luksusowego: cegły ogniotrwałe dla stalowni, zaprawy ogniotrwałe, koks metalurgiczny, rudy żelazne, żelazo, stare żelazo lane i odpadkowe, przeznaczone do przetopienia, żelazo lane surowe w blokach, białe lub szare, żelazo i stal, półfabrykaty, do walcowania i kucia, żelazo i stal w płytach (tylko ilości ponad 75.000 ton), importowane w czasie od 1 IV 37 do 30 VI 38. Uwolnienia od cła dokona Dyrekcja Ceł w Ministerstwie Skarbu za zgodą Min. Przemysła i Handlu na podstawie opinii Komisji Przemysłowej. Import towarów dokonany być musi do 30 VI 1938.

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE

FIRMY ZAGRANICZNE, POSZUKUJĄCE KONTAKTU Z EKSPORTERAMI POLSKIMI

Miód. Poważne towarzystwo handlowe w Szwajcarii ma widoki ulokowania tam pewnych ilości miodu pszczelnego w razie otrzymania od polskich eksporterów odpowiednio skalkulowanych ofert.
R/30768/68/S.

Wata i bandaże. Firma południowo-afrykańska interesuje się opracowaniem importu na tamtejszym rynku na warunkach prowizyjnych; waty, bandaży, jak również skarpetek, tanich tkanin krawatowych i bielizny. P/29151/47/95/M.

Skóry i tkaniny. Firma bagdadzka jest bardzo zainteresowana nawiązaniem kontaktów z polskimi eksporterami w zakresie skór cielęcych, lakierowanych i zamszowych oraz tkanin wełnianych ubraniowych i paltowych, serżów i półwełnianych.
P/30277/46/M.

Różne. Firma belgijska (koresp. po polsku) obejmie przedstawicielstwo na konserwy mięsne, wyroby ludowe i dykty. P/30376/95/H.

Różne. Firma agenturowa w Buenos Aires pragnie objąć przedstawicielstwo firm polskich na nast. artykuły: przędzę wełnianą czesankową, tkaniny bawełniane, na bieliznę i pościel, dyktę, blachę cynkową, ocynkowaną i falistą. E/30452/37/H

Różne. Firma węgierska zamierza importować z Polski następujące artykuły: farby i surowce pomocnicze używane w przemyśle włókienniczym, maszyny włókiennicze, papier dla przemysłu szlifierskiego. E/28132/95/H.

Różne. Firma agenturowa holenderska pragnie nawiązać kontakt z fabrykami zainteresowanymi eksportem swoich wyrobów na rynek Indii Brytyjskich. E/27733/3B/H.

SPRAWY PODATKOWE

ULGI PRZY NABYWANIU ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH NA ROK 1938.

Na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. RP. nr 46-1936, poz. 339) Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 26 XI 1937 r. L. D. V 39640/4/37 zarządziło następujące ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych na 1938 rok:

I. Z urzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań) zezwala się na prowadzenie:

1) na podstawie półrocznego (za cenę pół-

rocznego) świadectwa przemysłowego kat. I przedsiębiorstw handlowych: *a)* przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. VII kat. I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 300 tys., — *b)* przedsiębiorstw kinematograficznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. XVI kat. I taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 300 tys., *c)* przedsiębiorstw skupu zawodowego jaj kurzych oraz pierza i puchu w celach eksportowych — przy sumie skupu zł 700 tys. -:- 1 mil. pod warunkiem prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych.

2) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. II przedsiębiorstw handlowych: — *a)* hurtowni wyrobów monopolu spirytusowego, tytoniowego i solnego, utrzymujących oddziały (filie), b) przedsiębiorstw kinematograficznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. XVI kat. 1 taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 150 tys., *c)* przedsiębiorstw skupu zawodowego jaj kurzych oraz pierza i puchu w celach eksportowych przy sumie skupu zł 500 -:- 700 tys. pod warunkiem prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych, *d)* przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. I kat. I taryfy — o ile zatrudniać będą najwyżej do 25 osób, licząc w tym właściciela i członków jego rodziny w tych zakładach pracujących,

3) na podstawie półrocznego (za cenę półrocznego) świadectwa przemysłowego kat. II przedsiębiorstw handlowych: *a)* przedsiębiorstw handlu towarowego, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. I kat. II taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 100 tys.; *b)* aptek, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. XVI kat. II taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 30 tys.; — *c)* przedsiębiorstw kinematograficznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. XVI kat. II taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 60 tys., *d)* hurtowni wyrobów monopolu solnego, zarówno utrzymujących oddziały (filie), jak i nie utrzymujących oddziałów (filij) — o ile wysokość obrotów za 1937 r. nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 7,200, *e)* biur pośrednictwa handlowego (cz. II lit. A rozdz. VI kat. II p. 4 taryfy) — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów (prowizyj) nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 7,200, *f)* biur wynajmu filmów kinematograficznych — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 150 tys.;

4) na podstawie półrocznego (za cenę półrocznego) świadectwa przemysłowego kat. IIb zajęć przemysłowych: zajęć przemysłowych pośrednictwa handlowego, wymienionych w cz. III lit. D kat. IIb taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów (prowizyj) nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 5 tys.;

5) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. III przedsiębiorstw handlowych: — *a)* przedsiębiorstw handlu towarowego, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. I kat. II taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 50 tys., *b)* przedsiębiorstw handlu towarowego, wprowadzających w 1938 r. sprzedaż wyrobów monopolu spirytusowego bez wyszynku wyłącznie konsumentom, oraz nowopowstających w 1938 r., które prowadzić będą m. in. również sprzedaż wyrobów monopolu spirytusowego bez wyszynku wyłącznie konsumentom — o ile przedsiębiorstwa te odpowiadają warunkom, określonym w cz. II lit. A rozdz. I kat. III taryfy lub wymienionym w cz. I p. 5 lit. *a* tego okólnika, a jedynie fakt prowadzenia sprzedaży wyrobów monopolu spirytusowego bez wyszynku stanowiłby o zaliczeniu danego przedsiębiorstwa do kat. II świadectwa przemysłowego (cz. II lit. A, rozdz. I, kat. II, p. 2 lit. k taryfy), *c)* przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. VII kat. II taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 25 tys., *d)* przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. VII kat. II taryfy — o ile zakłady te bez wyszynku trunków zatrudniać będą najwyżej do 12 osób, licząc w tym właściciela i członków jego rodziny, w tych zakładach pracujących, *e)* przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. VII kat. II taryfy — o ile przedsiębiorstwa te prowadzą sprzedaż następujących trunków pochodzenia krajowego: piwa, miodu, moszczu i wina owocowego, oraz o ile zatrudniają 4 -:- 12 osób, licząc w tym właściciela i członków jego rodziny, zatrudnionych w tych przedsiębiorstwach, *f)* oddziałów (filij) hurtowni wyrobów monopolu spirytusowego, tytoniowego i solnego, uruchamianych przez hurtowników, działających na mocy umów z dyrekcjami właściwych monopolów — o ile oddziały (filie) te będą uruchamiane w obrębie rejonu, należącego w myśl umowy do hurtownika i prowadzone na koszt hurtownika we własnej jego administracji, *g)* przedsiębiorstw przewozowych — utrzymujących najwyżej 2 samochody ciężarowe, *h)* przedsiębiorstw autobusów — utrzymujących najwyżej 2 autobusy, *i)* księgarń, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. XII kat. II taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 30 tys., *j)* przedsiębiorstw komisowej sprzedaży benzyny z tzw. stacyj (pomp) benzynowych;

6) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. IV przedsiębiorstw handlowych: *a)* przedsiębiorstw wymienionych w części II lit. A taryfy, rozdziały: I — kat. III, (handel towarowy) i VIII (sale bilardowe), X—kat. III (hotele, pokoje umeblowane, zajazdy i gospody, XI kat. III (pensjonaty, również prowadzone sezonowo, i pokoje umeblowane ze stołowaniem), XII — kat. III (księgarnie), XIII — kat. III (zakłady lecznicze), XVI — kat. III (przedsiębiorstwa kinematograficzne) XVII — kat. III — (przedsiębiorstwa teatralne, cyrki, ogródki i sale ze scenami), XIX — wrotniska i ślizgawki, XXI — kat. III (wydawnictwa utworów drukowanych) — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 15 tys., *b)* przedsiębiorstw z wyłączną drobną sprzedażą (tylko konsumentom) wyrobów monopolu tytoniowego, powstających w 1938 r. w gminach wiejskich, w których dotychczas nie było żadnego punktu sprzedaży tych wyrobów, do korzystania z wymienionej ulgi nie stoi na przeszkodzie fakt prowadzenia jednocześnie ze sprzedażą wyrobów monopolu tytoniowego sprzedaży artykułów, niezbędnych do palenia (bibułek, gilz itp.), względnie ubocznej sprzedaży znaczków pocztowych i stemplowych, blankietów wekslowych, losów loterii państwowej, kart do gry oraz przyborów do palenia i zapalania, — *c)* przedsiębiorstw handlu towarowego, wprowadzających w 1938 r. sprzedaż wyrobów monopolu spirytusowego bez wyszynku wyłącznie konsumentom, oraz nowopowstającym w 1938 r., które prowadzić będą m. in. również sprzedaż wyrobów monopolu spirytusowego bez wyszynku wyłącznie konsumentom — o ile przedsiębiorstwa te odpowiadają warunkom określonym w cz. II lit. A rozdz. I kat. IV taryfy lub wymienionym w cz. I p. 6 lit. *a* omawianego okólnika, a jedynie fakt prowadzenia sprzedaży wyrobów monopolu spirytusowego bez wyszynku stanowiłby o zaliczeniu danego przedsiębiorstwa do kat. II świadectwa przemysłowego (Cz. II lit. A rozdz. I kat. II punkt 2 lit. *k* taryfy), *d)* przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. VII kat. II taryfy — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 5 tys., *e)* przedsiębiorstw gastronomicznych, wymienionych w cz. II lit. A rozdz. VII kat. II taryfy — o ile przedsiębiorstwa te prowadzą sprzedaż następujących trunków pochodzenia krajowego: piwa, miodu, moszczu i wina owocowego, oraz o ile liczba zatrudnionych pracowników nie przekracza 3. licząc w tym właściciela i członków jego rodziny, zatrudnionych w tych przedsiębiorstwach;

7) na podstawie półrocznego (za cenę półrocznego) świadectwa przemysłowego kat. IV przedsiębiorstw handlowych: *a)* przedsiębiorstw wymienionych w części II lit. A taryfy rozdziały: I — kat. III i IV (handel towarowy), VIII — sale bilardowe, IX — zakłady dla sprzedaży napojów chłodzących, X — kat. III i IV (hotele, pokoje umeblowane, zajazdy, gospody i domy noclegowe), XI — kat. III (pensjonaty, również prowadzone sezonowo i pokoje umeblowane ze stołowaniem) XII — kat. III (księgarnie), XIII — kat. III (zakłady lecznicze), XVI — kat. III (przedsiębiorstwa kinematograficzne), XVII — kat. III (przedsiębiorstwa teatralne, cyrki, ogródki i sale ze scenami, XIX — wrotniska i ślizgawki, XX — magle i maszyny do czesania wełny, XXI — kat. III (wydawnictwa utworów drukowanych) — o ile wysokość ustalonych za 1936 r. obrotów nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 5 tys., *b)* z ważnością do 6 miesięcy od wydania świadectwa — pensjonatów. utrzymywanych przez właścicieli gospodarstw rolnych w swoich gospodarstwach, poza obrębem gmin miejskich oraz miejscowości klimatycznych i leczniczych — o ile ilość wynajmowanych pokojów nie przekracza liczby 12; wspomniane pensjonaty zwalnia się nadto od obowiązku opłacania podatku przemysłowego od obrotu za 1938 r.:

8) na podstawie jednego świadectwa przemysłowego, nabytego dla księgarni: *a)* księgarń wraz z uboczną sprzedażą materiałów piśmiennych — o ile łączny obrót tych przedsiębiorstw za 1936 r. nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 50 tys., i *b)* wypożyczalń książek, mieszczących się w jednym lokalu z księgarnią i należących do tego samego właściciela; do osób, zatrudnionych w księgarni, należy w tym przypadku zaliczać również osoby, zatrudnione w wypożyczalni, a za obrót, stanowiący podstawę do ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych — przyjmować obrót łączny z księgarni i z wypożyczalni;

9) bez obowiązku nabywania odrębnych świadectw przemysłowych: *a)* drobnej sprzedaży wyrobów tytoniowych w przedsiębiorstwach handlowych (cz. II lit. A taryfy) o ile sprzedaż odbywa się w jednym i tym samym lokalu, *b)* skupu butelek po wyrobach Państwowego Monopolu Spirytusowego przez przedsiębiorstwa detalicznej sprzedaży tych wyrobów, *c)* ubocznej sprzedaży krajowych pism periodycznych przez przedsiębiorstwa, wymienione w części II lit. A taryfy, rozdziały: I (handel towarowy), VII (przedsiębiorstwa gastronomiczne) i XII (księgarnie); wspomniane przedsiębiorstwa zwalnia się nadto od obowiązku opłacania podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego przez nie w 1938 r. ze sprzedaży krajowych pism periodycznych;

10) na podstawie niżej wymienionych kategoryj świadectw przemysłowych: przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XIV, XVIII i XIX taryfy:

A) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. II: *a)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XIV i XIX taryfy. a zatrudniających najwyżej 1,250 robotników.

b) przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XVIII taryfy, a zatrudniających najwyżej 625 robotników;

B) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. III: *a)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XIV i XIX taryfy, a zatrudniających najwyżej 625 robotników, *b)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XVIII taryfy, a zatrudniających najwyżej 250 robotników;

C) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. IV: *a)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XIV i XIX taryfy, a zatrudniających zarówno przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych najwyżej 250 robotników, *b)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XVIII taryfy, a zatrudniających zarówno przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych najwyżej 125 robotników;

D) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. V: *a)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XIV taryfy, a zatrudniających przy fabrykacji ręcznej 15 -:- 25 robotników, przy stosowaniu silników mechanicznych — 10 -:- 25 robotników, *b)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C. rozdz. XVIII taryfy, a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej — najwyżej 70 robotników, przy stosowaniu silników mechanicznych — najwyżej 35 robotników, *c)* przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XIX taryfy, a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej — najwyżej 100 robotników, przy stosowaniu silników mechanicznych — najwyżej 50 robotników;

E) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. VI: przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XVIII i XIX taryfy, a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej — najwyżej 25 robotników, przy stosowaniu silników mechanicznych — najwyżej 15 robotników;

F) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. VII: przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XVIII i XIX taryfy a zatrudniających: przy fabrykacji ręcznej — najwyżej 12 robotników, przy stosowaniu silników mechanicznych — najwyżej 10 robotników;

11) na podstawie niżej wymienionych kategoryj świadectw przemysłowych: przedsiębiorstw wykonywania filmów dla kinematografów, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XVII taryfy: *a)* na podstawie świadectwa przemysłowego kat. V przedsiębiorstw wykonywania polskich filmów pełnoprogramowych; b) na podstawie świadectwa przemysłowego kat. VIII przedsiębiorstw wykonywania polskich filmów krótkometrażowych (dodatków filmowych do obrazu głównego w programie, których długość nie przekracza 900 m). —

II. A. — Na skutek indywidualnych podań płatników upoważnia się:

1) Urzędy skarbowe do: *a)* zezwalania przedsiębiorstwom, wymienionym w cz. II lit. A rozdziały: I, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XVI, XVII, XIX, XX i XXI taryfy — na nabywanie świadectwa przemysłowego kat. IV lub półrocznego (za cenę półrocznego) kat. III zamiast ustawowo przewidzianej kat. III oraz półrocznego (za cenę półrocznego) kat. IV zamiast ustawowo przewidzianego całorocznego kat. IV w przypadkach, nie podpadających pod ulgi lub nie objętych ulgami z części I omawianego okólnika oraz w przypadkach uruchomienia przedsiębiorstwa w latach 1936 lub 1937, b) zezwalania na prowadzenie wypożyczalń książek (bibliotek, czytelń) w m. st. Warszawie oraz miejscowościach, zaliczonych w myśl cz. I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, do I klasy miejscowości — na podstawie świadectwa przemysłowego kat. IV przedsiębiorstw handlowych — o ile wysokość obrotów, ustalonych za 1936 r., względnie obrotów, osiąganych w 1937 r. lub spodziewanych w 1938 r. w przedsiębiorstwach nowopowstałych, nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 5 tys., *c)* zwalniania przedsiębiorstw, wymienionych w cz. II lit. A rozdziały: I — kat: IV, IX, X — kat. IV, XI — kat. III i XX taryfy od obowiązku nabywania świadectwa przemysłowego — o ile wysokość obrotów, ustalonych za 1936 r., względnie obrotów, osiąganych w 1937 r. lub spodziewanych w 1938 r. w przedsiębiorstwach nowopowstałych, nie przekracza w stosunku całorocznym kwoty zł 2 tys., *d)* zwalniania od obowiązku nabywania świadectw przemysłowych, względnie zezwalania na nabywanie półrocznych (zamiast całorocznych) świadectw przemysłowych przedsiębiorstwom handlu rozwoźnego (kat. Va) oraz handlu obnośnego (kat. V*b);* e) zezwalania przedsiębiorstwom przemysłowym, wymienionym w cz. II lit. C rozdz. XVIII i XIX taryfy kat. VI i VII na dodatkowe zatrudnienie robotników w okresie najwyżej 60 dni ponad normy ulgowe, ustalone w części I pkt 10 lit. E i F tego okólnika z tym, że przedsiębiorstwo, prowadzone na podstawie świadectwa przemysłowego kat. VI — może dodatkowo zatrudnić przy fabrykacji ręcznej najwyżej 5 robotników, a przy stosowaniu silników mechanicznych — najwyżej 3 robotników, natomiast przedsiębiorstwo, prowadzone na podstawie świadectwa przemysłowego kat. VII — przy fabrykacji ręcznej najwyżej 3 robotników, przy stosowaniu zaś silników mechanicznych — najwyżej 2 robotników.

2) Izby skarbowe (Urząd Wojewódzki Śląski): *a)* do przyznawania ulg w świadectwach przemysłowych na 1938 r., nie objętych postanowieniami części I omawianego okólnika, oraz przekraczających uprawnienia urzę-

dów skarbowych w zakresie indywidualnych ulg, przewidziane w części II okólnika; *b)* do darowania płatnikom skutków wniesienia podań o ulgi po terminach, poniżej wyznaczonych.

Termin na wnoszenie podań o ulgi z części II tego okólnika wyznacza się do dn. 31 XII 1937 r. włącznie. O ile chodzi o przedsiębiorstwa, uruchamiane w 1938 r. lub wykonywane sezonowo w 1938 r. — podania o ulgi winny być wnoszone w terminie do 14 dni po uruchomieniu (rozpoczęciu wykonywania) przedsiębiorstwa lub zajęcia przemysłowego.

Podania o ulgi należy wnosić do właściwego urzędu skarbowego.

Postanowienia izb skarbowych (Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego) na wniesione do dn. 31 XII 1937 r. podania o ulgi, winny być wydane i doręczone płatnikom w terminie do dn. 1 V 1938 r. Postanowienia urzędów skarbowych na wniesione do dn. 31 XII 1937 r. podania o ulgi — w terminie do dn. 1 V 1938 r.

Na podania o ulgi w świadectwach przemysłowych dla przedsiębiorstw, uruchamianych lub wykonywanych sezonowo w 1938 r. — izby skarbowe — (Urząd Wojewódzki Śląski) powinny wydać postanowienia i doręczyć je płatnikom w terminie 10 tygodni od daty złożenia podania, natomiast urzędy skarbowe — w terminie 8 tygodni od daty złożenia podania.

W razie niewydania lub niedoręczenia postanowienia w zakreślonych wyżej terminach uważa się wyrażoną w podaniu prośbę za uwzględnioną całkowicie — jeżeli uprawniona do jej przyznania jest izba skarbowa (Urząd Wojewódzki Śląski), lub też za uwzględnioną w granicy najwyższej ulgi, przewidzianej dla danego przedsiębiorstwa w części II tego okólnika — jeżeli chodzi o uprawnienia, przewidziane w tej części okólnika dla urzędów skarbowych.

Podania, złożone po terminie, pozostawione będą bez rozpatrzenia. O pozostawieniu podania bez rozpatrzenia urząd skarbowy zawiadomi płatnika pisemnie.

B. Na skutek indywidualnych podań płatników bądź też z urzędu — przy sposobności lustracji przedsiębiorstwa — upoważnia się urzędy skarbowe do: zezwalania na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych, zajęć rzemieślniczych i rękodzielniczych, dorożkarstwa i furmaństwa, wymienionych w cz. II lit. C rozdz. XIX taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym — na podstawie półrocznego (za cenę półrocznego) świadectwa przemysłowego, bądź bez świadectwa przemysłowego — o ile przedsiębiorstwo prowadzone jest wyłącznie przez samego właściciela.

III. Ulgi w zaklasowaniu miejscowości.

Przedsiębiorstwom, położonym na obszarze poniżej wymienionych miejscowości, zezwala się z urzędu na nabywanie świadectw przemysłowych na 1938 r. według cen dla miejscowości:

1) klasy III—na obszarze miasta Pszczyny oraz gmin: Brzezinka i Brzeczkowice w woj. śląskim,

2) klasy IV — na obszarze miast: Limanowa i Ropczyce w woj. krakowskim,

3) klasy IV — na obszarze miasta Gniewa w woj. pomorskim,

4) klasy IV — na obszarze miasta Odolanowa w woj. pomorskim.

Końcowe postanowienia omawianego okólnika definiują pojęcie obrotu, stanowiącego podstawę do korzystania z ulg przy nabywaniu świadectwa przemysłowego na rok 1938.

Przemysł i handel rybny na Wybrzeżu

USTALENIE ZASAD PODZIAŁU KONTYNGENTÓW NA IMPORTOWANE SZPROTY I ŚLEDZIKI.

W związku z niezmiernie nikłymi wynikami dotychczasowych połowów szprotów oraz śledzików, co stawia w trudnym położeniu wędzarnie na Wybrzeżu, w czasach ostatnich dokonano importu pewnych ilości tych ryb ze Szwecji i Danii.

W celu ustalenia zasad podziału kontyngentów importowych na szproty oraz śledziki odbyła się w dniu 27 bm. w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni konferencja pod przewodnictwem Dyrektora Izby Dr. Kulikowskiego i przy udziale Naczelnika Morskiego Urzędu Rybackiego p. Hryniewickiego oraz przedstawicieli przemysłu i handlu rybnego. a w szczególności Zw. Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni — Sekcja Przemysłu Rybnego oraz Spółdzielni Polskiego Zjednoczenia Rybaków Morskich.

W dyskusji nad tą sprawą stwierdzono, że import musi mieć na celu przede wszystkim zaopatrzenie w surowiec wędzarń, które ze swej strony dostarczać będą szproty wędzone fabrykom konserw. Dostawa surowca winna się odbywać na warunkach najdogodniejszych, a w tym celu a) należy zakupów dokonywać wspólnie, b) zakupywać winny te firmy, które mają dobre kontakty z zagranicznymi dostawcami.

W wyniku obrad ustalono, że zarówno Związek Fabrykantów, jak i Spółdzielnia Związku Zjednoczenia Rybaków Morskich zakomunikują Izbie listy firm, połączonych w grupy, obsługiwane bądź przez spółdzielnię,

bądź przez firmy wskazane przez Związek. — Za podstawę podziału przyjęta zostanie w zasadzie ilość pieców wędzarniczych, należących do danej grupy producentów.

Zaznaczyć należy, że dotychczasowe zaopatrzenie w surowiec, dzięki uzyskaniu szybkich decyzyj od Ministerstwa Przemysłu i Handlu, odbywa się sprawnie i pozwala na utrzymanie w ruchu zakładów przetwórczych.

IMPORT ŚLEDZI SOLONYCH I ŚWIEŻYCH DO GDYNI.

Do portu rybackiego w Gdyni zawinęły w pierwszej połowie grudnia następujące statki z transportami śledzi solonych i świeżych:

Dnia 1 XII rb. m/s holenderski „Anna W.“ z Jarmouth wyładował: angielskie śledzie świeże w lodzie 2.638 skrzyń o wadze 203.800 kg oraz śledzie solone jarmuckie 505/1 i 160/2 beczek. Dnia 4 XII rb. m/s holenderski „Confid“ przywiózł z Jarmouth śledzie świeże w lodzie angielskie 629 skrzyń o wadze brutto 66.045 kg oraz śledzie solone jarmuckie 340/1 i 152/2 beczek. Dnia 6 grudnia 1937 r. motorowiec holenderski „Java“ ze Scheveningen: śledzi solonych z połowów własnych „Mewy“ beczek morskich 2.069 oraz importowanych holenderskich śledzi solonych beczek 951/1 i 220/2. Dnia 7 grudnia 1937 r. statek fiński „Figge“ przywiózł z Jarmouth śledzi solonych angielskich beczek 4.965/1 oraz 1.220/2. Tegoż dnia motorowiec norweski „Syden“ przywiózł z Lowestoft angielskich śledzi świeżych w lodzie skrzyń 1.685 o wadze 101.100 kg. Dnia 9 grudnia 1937 r. statek „Jaederen“ z Norwegii śledzi solonych beczek 2.516/1 i 607/2, śledzi zamrożonych 1.000 skrzyń, makreli zamrożonych 100 skrzyń, inne ryby zamrożone 75 skrzyń. Dnia 11 grudnia 1937 r. motorowiec „Hada“ z Holandii śledzi solonych beczek 1.363/1 oraz śledzi świeżych w lodzie skrzyń 1.748 o wadze 122.000 kg.

WIELKIE PRZYGOTOWANIA W NORWEGII DO POŁOWÓW ŚLEDZI „STOR“ I „VAAR“ (WIELKICH I WIOSENNYCH).

Według doniesienia z Karmö wielu rybaków wyjeżdża na połowy już przed Bożym Narodzeniem. W całym okręgu czynione są śpieszne przygotowania, na stoczniach i pochylniach wre praca nad budową i reperacjami statków i maszyn. Poza tym kupuje się sporo nowych statków. Również zakup sprzętu rybackiego jest niezwykle duży, tak, że wszystko wskazuje na rekordowy udział w tegorocznych połowach. Jednocześnie jednak w kołach importerów śledzi bierze się pod uwagę obecne trudności w zbycie ryb solonych, których poważne ilości znajdują się jeszcze na składzie; przypuszcza się, że w przyszłym sezonie trzeba będzie zmniejszyć ilość ryb, przeznaczonych do solenia, a postarać się zwiększyć zbyt śledzi świeżych oraz do fabryk tranu.

ILOŚĆ ŚLEDZI JARMUCKICH, ZASOLONYCH W ANGLII.

Według sprawozdania angielskiego Ministerstwa Rolnictwa i Rybołówstwa zasolono śledzi w obecnym sezonie w Great Yarmouth 324.789 beczek, w Lowestof — 160.779 beczek, czyli razem 485.568 beczek. Eksportowano do 27 listopada 1937 r. — 222.589 beczek, w tym z Yarmouth — 158.339 beczek. Z ogólnego wywozu przypada na Gdynię 33.769 beczek, na Gdańsk — 69.561 beczek.

MORZE ŹRÓDŁEM SUROWCÓW.

W Hamburgu otwarto wystawę, mającą pokazać udział tego miasta w planie czteroletnim Niemiec. Warto zwrócić uwagę na momenty, dotyczące rybołówstwa. Szczególnie unaoczniono tu eksploatację morza. jako „kolonii“, co ma na celu zwiększenie eksploatacji morza dla zdobycia surowców zastępujących kolonialne. W związku z tym są projekty budowy statków rybackich 400 i 500 tonowych do połowów na Północnym Atlantyku przy brzegach Nowej Funlandii. Dział połowów wielorybich wykazuje, że w tym sezonie Niemcy mają uzyskać 100.000 ton tranu wielorybiego poza przerobem mięsa. Szczególnie ciekawym jest dział produkcji białka z ryb, rozwijający się z inicjatywy prywatnej. Używanie tylko w 50% tego białka do pieczywa zaoszczędziłoby Niemcom 400 milionów jaj, gdyż przemysł piekarski zużywa rocznie 800 milionów jaj. Białko z ryb mogłoby zastąpić import białka i żółtka jaj kurzych dla przemysłu skórzanego i włókienniczego. Możliwe jest poza tym wyrobienie z białka sztucznego włókna. Skóry z niektórych ryb dają się zużytkować do wyrobu artykułów skórzanych.

WYDAWNICTWA

WYDAWNICTWA ZAGRANICZNE.

1) INTERNATIONALER HOLZ-ALMANACH
Ein praktischer Behelf für die internationale Holzwirtschaft mit monographischen Darstellungen bedeutender Holzproduktions- und Holzhandelsunternehmungen. — 1936 — Herausgegeben von Hugo H. Hitschmanns Journalverlag Gesellschaft m. b. H. — Druck und Verlag von Ferdinand Berger, Horn.

2) COTTON YEAR BOOK — 1936 —
Thirty — First Year of Issue. Originally Compiled by Mr. S. Ecroyd and now Produced by the

Editor of „Textile Mercury" in Collaboration with Various Contributors. Price 7/6 net. London Office: 146, Fleet Street, E. C. 4.

Pierwsza z wymienionych publikacyj, jest podręcznikiem niezbędnym dla kupców drzewnych. Na 216 stronach zawiera omówienie wszystkich zasadniczych kwestyj tego tak ważnego dla nas działu handlu. Między innymi omawia: Uzanse handlowe, technologię drzewa, fachową terminologię kupiecką, dane statystyczne dotyczące produkcji, importu i eksportu poszczególnych krajów. Wspomnieć należy jeszcze o słowniku fachowych terminów w języku niemieckim, francuskim i angielskim i o tabelach rozmaitych obliczeń.

Drugie wydawnictwo wyczerpująco omawia wszystko co dotyczy bawełny: produkcję, rynki bawełny, technikę obróbki, fabrykaty, handel, związki handlowe i wytwórcze itd. Mała, możnaby powiedzieć, encyklopedia bawełny — formatu 16° str. 784, jest już z kolei 31 rocznym wydawnictwem, posiada więc solidną tradycję i jest cenionym dla bawełniarzy podręcznikiem. Obydwa wymienione wydawnictwa są do dyspozycji zainteresowanych w Gospodarczym Archiwum Morskim — (ul. Świętojańska 23), zawierającym ogółem około 500 vol. — ksiąg adresowych, dyrektoriów portowych, spisów branżowych itd.

PRZETARGI

PRZETARGI ROZPISANE PRZEZ DYREKCJĘ OKRĘGOWĄ P. K. P. W TORUNIU NA RÓŻNE ARTYKUŁY.

Dyrekcja P. K. P. w Toruniu rozpisała nieograniczone przetargi następujące:

Na dzień 28 grudnia 1937 r.

1) Blacha cynkowa nr 10 — 1.400 kg, nr 13 — 10.300 kg, nr 16 — 2.000 kg — z dostawą jednorazową natychmiastową i nr 13 — 52.000 kg z dostawą jednorazową do 1 IV 1938 r.

2) Gwoździe żelazne — druc. różnych wymiarów około 26.000 kg z terminem dostawy w częściowych partiach do 1 VI 1938 r.

Na dzień 4 stycznia 1938 r.

1) Krążki pod naśrubki 4.200 kg wg P. N. G. 602.

Naśrubki żelazne obrobione — 800 kg wg P. N. G. 924.

Naśrubki żelazne nieobrobione — 16.500 kg wg P. N. G. 924 K. T. P. 4—41 i K. T. P. A. 4—62.

Śruby żelazne różnych gatunków i wymiarów — 60.000 kg wg K. T. P. 255 A4—41, A4—42 i A4—40a.

Zatyczki żelazne czyszczone 5.000 setek wg P. N. G. 472.

Dostawa powyższych materiałów musi odbyć się w 3 równych ilościowo partiach w terminie: I-p. do 1 V 38; II-p. do 1 VII 38 r. i II-partia do 1 IX 38 r.

2) Cegła budowlana palona pełna I kl. — 190.000 sztuk wg P. N. B. 302—303

Dachówka zwyczajna karpiówka — 80.000 sztuk wg P. N. B. 305

Dostawa cegły i dachówki w terminie do 1 IV 38 r.

Na dzień 7 stycznia 1938 r.

1) Cegła ogniotrwała szamotowa do palenisk parowozowych wg war. techn. Z. 181 i rys. D. O. K. P. A. 4—63 — 521.500 kg z terminem dostawy w częściowych partiach do 31 XII 1938 r.

2) Cegła ogniotrwała szamotowa zwyczajna wg war. techn. Z. 191 — 48.000 kg z terminem dostawy w częściowych partiach do 1 VII 38 r.

3) Mączka szamotowa wg warunków techn. Z. 181 — 16.000 kg z terminem dostawy w częściowych partiach do 1 VII 1938 r.

4) Zaprawa szamotowa wg war. techn. Z. 181 — 51.000 kg z terminem dostawy w częściowych partiach do 31 XII 1938 r.

5) Tarcica z drzew liściastych: 235 m^3 dębowej, 110 m^3 bukowej oraz 75 m^3 olchowej. Tarcica winna odpowiadać war. techn. M. K. z dnia 30 VII 1935 r. Art. 2 gat. I, a tarcica dębowa art. 3 gat. II.

Na dzień 11 stycznia 1938 r.

1) Gips palony zwykły wg P. N. B. 250 — 15.300 kg

2) Glina zwyczajna wg wzoru — 9.000 kg.

3) Glina ogniotrwała wg wzoru — 13.000 kg.

4) Piasek fornierski na żeliwo wg wzoru — 40 m^3.

5) Trzcina w matach z drutem ocynkowanym — 550 m^2.

Materiały z poz. 1, 2 i 3 z terminem dostawy w częściowych partiach do 1 VII 38 r., z poz. 4 i 5 z terminem dostawy w częściowych partiach do 31 XII 38 r.

Na dzień 14 stycznia 1938 r.

1) Kafle polewane kwadratowe białe wg P. N. B. 521 środkowych — 8.000 szt., narożnych — 4.000 szt. i gzymsów — 2.000 szt.

2) Kafle gładkie berlińskie kolorowe wg P. N. B. 521 środkowych — 3.000 szt., narożników — 2.000 szt., gzymsów — 1.500 szt.

3) Papa dachowa bitumiczna talkowana nr 100 wg wzoru — 35.000 m² smołowcowa nr 150 wg wzoru — 32.700 m².

4) Płytki kamionkowe ciosowe żółte wg wzoru o wymiarze 150 × 150 × 16 mm — 12 m².

5) Wapno palone niegaszone wyborowe — 100.000 kg.

Dostawa powyższych materiałów musi odbyć się w terminie do 1 IV 1938 r.

Oferty należy składać do godz. 10 wyżej oznaczonych dni do skrzynki znajdującej się w holu gmachu Dyrekcji lub też przesłać pocztą do Wydziału Zasobów D. O. K. P. w Toruniu.

Otwarcie ofert odbędzie się w tychże dniach o godzinie 11 rano. Do oferty należy dołączyć pokwitowanie Kasy na złożone wadium w wysokości 3% oferowanych materiałów.

Na materiały oferowane wg wzoru należy przesłać po 2 wzory. Oferty powinny być złożone zgodnie z postanowieniem Rozp. Rady Min. z dnia 29 I 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa Dz. U. R. P. nr 13/37 poz. 92.

Bliższych informacyj udziela oraz wydaje lub wysyła warunki dostawy Wydział Zasobów, pokój 436 w Toruniu.

Gdyński Rynek Owocowo - Kolonialny

OBCIĄŻENIA CELNE PRZY IMPORCIE OWOCÓW POŁUDNIOWYCH W KRAJACH EUROPEJSKICH.

Od kilku lat słyszy się wśród importerów polskich twierdzenie, że Polska konsumuje mało owoców południowych w stosunku do innych państw europejskich. Główną przyczyną tego jest ich wysoka cena, na skutek znacznych opłat celnych, obowiązujących u nas na poszczególne owoce świeże oraz inne opłaty fiskalne. Zdaniem importerów opłaty te razem przekraczają bardzo często wartość towaru cif (danego owocu) o 100—200%.

Oświadczenia importerów nie są pozbawione słuszności i wszelkie skargi konsumentów, że owoce południowe zagraniczne nie są dostępne dla szerokiej warstwy społeczeństwa z uwagi na stosowanie wysokich cen przez importerów nie odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy. Przy wysokich kosztach fiskalnych importerzy nie mogą mieć dużego wpływu na kształtowanie się cen na rynku krajowym i utrzymać je na niskim poziomie. Nawet przy ostrożnej polityce importowej, tj. zakupywaniu owoców przez kupców importerów za granicą w najkorzystniejszych okresach i w dostatecznej ilości, na rynku krajowym, cena za dany gatunek owocu połud. będzie zawsze zależna od opłat fiskalnych. O ile weźmie się jeszcze pod uwagę ryzyko wynikające z zepsucia się owocu i manco z tego tytułu, powstałe ceny u nas będą zawsze wyższe niż w innych krajach, w których opłat fiskalnych od importu owoców południowych się w ogóle nie pobiera lub też są one stosunkowo niższe od stawek celnych i innych opłat w Polsce.

Aby przekonać się, że konsumpcja tego czy innego gatunku owocu zagranicznego jest zależna rzeczywiście od opłat fiskalnych i zamożności danego kraju, wystarczy zaznajomienie się z danymi odnośnie wysokości stawek celnych w poszczególnych państwach europejskich na owoce południowe świeże jak również o wysokości konsumpcji owoców w tych krajach. Dane statystyczne o wysokości konsumpcji owoców południowych świeżych w krajach europejskich w porównaniu z konsumpcją w Polsce podaliśmy już w nr. 11-16/37 naszego Biuletynu. Obecnie ograniczymy się do informacji o wysokości cła, pobieranego w poszczególnych krajach Europy. Dane te przedstawiają się następująco:

NAZWA KRAJU	stawka celna od 100 kg wzgl. ad valorem	banany	pomarańcze	mandarynki	cytryny
Austria w koronach złotych	ad val.	20%	20%		20%
Belgia w frs	od 100 kg	28,8	31,1		31,1
Czechosłowacja w koronach czeskich	"	66,—	60,—	90,—	30,—
plus taksa obrotowa		67,5	90,—	37,5	18,—
plus taksa luksusowa		18,—			
Dania w koronach	"	1,—	6,5	6,5	1,—
Estonia w kr. est.	"	gener. 150,—	150,—	150,—	20,—
		prefer. 30,—	40,—	40,—	10,—
Finlandia w markach fińskich	"	podst. 150,—	500,—	500,	100,—
		maksym. 300,—	1.500,—	1.500,—	300,—
		konw. 50,—	75,—	75,—	100,—
Francja w frs	"	gener. 42,8	149,6	307,6	36.4
		minimal. 21,4	37,4	76,9	18,2
Niemcy w Rmk.	"	wolne	3,25	3,25	wolne
W Brytania w sh	za cwt.	2s6d	3s6d	od 1/IV do 30/XI	wolne
Holandia w flh.	ad val.	12%	13%	13%	13%
plus taksa od obrotu celnego		4%	4%	4%	4%
plus specjalna opłata na rolnictwo					
w czasie od 15 XI — 15 VI		2,5	1,—	1,—	1,—
a w innych okresach		2,5	2,—	2,—	2,—
Łotwa w łatach	od 100 kg				
banany i pomarańcze oraz mandarynki		maksym. 100,—	120,—	120,—	30,—
w czasie od 1 I — 30 VI		minimal. 60,—	60,—	60,—	15,—
w innym czasie		maksym. 60,—	400,—	400,—	15,—
		minimal. 60,—	200,—	200,—	15,—
Norwegia w kor. nor.		5,—	2,—	2,—	2,—
plus taksa dodatkowa 50%	"				
plus taksa tymczasowa 20%					
Polska w zł pol.	"	300,—	300,—	300,—	50,—
cło normalne		200,—	40,—	40,—	30,—
cło przez porty polskie		51,—	—	—	—
cło ulgowe dla dojrzewalni					
przy bananach plus specjalna opłata 40,— zł od 100 kg brutto					

NAZWA KRAJU	stawka celna od 100 kg wzgl. ad valorem	banany	pomarańcze	mandarynki	cytryny
Hiszpania w pesetach zł.	od 100 kg				
konwenc.		5,—			
normalne		15,—			
Szwecja w kor. szw.	„	10,—	—	—	10,—

Za wyjątkiem Łotwy z pozostałych krajów w Europie Polska pobiera najwyższe cło i inne opłaty fiskalne od importu owoców wyżej wymienionych. Polska jest również krajem w Europie, w którym konsumpcja bananów, pomarańcz, mandarynek i cytryn jest na najniższym poziomie.

W tym stanie rzeczy obniżenie stawek celnych i opłat fiskalnych mogłoby niewątpliwie przyczynić się do podniesienia konsumpcji owoców południowych w Polsce.

KRONIKA

SYTUACJA NA RYNKU TOWARÓW KOLONIALNYCH. *(14 grudnia 37).*

Ruch w hurtowym handlu towarów kolonialnych znów osłabł. Transakcje dochodzą do skutku jedynie na drobne partie. Przewidywania nasze, że ożywienie ruchu, jakie wystąpiło w poprzednim okresie miało charakter przejściowy ziściły się w zupełności. Zdaniem tut. importerów sytuacja w hurtowym handlu towarów kolonialnych mogłaby się poprawić tylko wtedy, o ile Rząd obniżyłby stawki celne na poszczególne towary. Głównym bowiem powodem wysokich cen towarów kolonialnych, hamujących ruch handlowy są opłaty fiskalne, które bardzo często przekraczają 150—200 procent wartość danego towaru cif. Twierdzenie to nie jest pozbawione słuszności. Od czasu bowiem wprowadzenia u nas w życie wysokich stawek celnych, ceny towarów w miejscach produkcji zostały znacznie obniżone i nie są w żadnej proporcji do dzisiejszych opłat fiskalnych. Za rewizją dotychczasowych stawek celnych na kawę, herbatę, piment, cynamon i inne towary kolonialne przemawia również okoliczność wprowadzonej ostatnio obniżki cła na pieprz, która pozwoliła na ożywienie obrotów w tym artykule.

W towarach gwiazdkowych ruch średni.

Kawa surowa:

Obroty w kawie bardzo małe. Na niektóre gatunki kawy nie ma w ogóle zbytu. Ceny utrzymują się na poprzednim poziomie. Zapasy kawy u importerów bardzo duże.

Na rynkach zagranicznych sytuacja również chwiejna. Ceny nieregularne. Przeważa wyraźna tendencja zniżkowa.

Herbata:

Zapasy herbaty przekraczają znacznie możliwości konsumpcyjne na okres 3 — 4 miesięcy. Zbyt poszczególnych gatunków herbaty napotyka zatem na znaczne trudności. — Ceny mają tendencję w dalszym ciągu zniżkową. —

Na rynkach zagranicznych w obrotach herbatą nastąpiło również pewne osłabienie. — Na rynku londyńskim ceny spadły o dalsze 1/2 — 3/4 d na lb.

Eksport herbaty z krajów produkcji został w bieżącym sezonie zwiększony o około 5,5% w stosunku do roku ubiegłego.

Korzenie:

Ruch w handlu pieprzem ożywiony z uwagi na główny sezon dokonywania zakupów przez kupców krajowych oraz wprowadzoną zniżkę celną. Ceny kształtują się następująco: za 1 kg loco magazyn importera za towar oclony: Pieprz czarny zł 3,10 — 3,15, biały zł 3,65 — 3,75.

W handlu pimentem panuje w dalszym ciągu zastój, a w cynamonie zbyt znacznie osłabł. —

Owoce suszone:

Ruch w owocach suszonych w dalszym ciągu ożywiony. Szczególnie dobrym popytem cieszą się śliwki amerykańskie, sułtanki i rodzynki. —

OSTATNIE TRANSPORTY OWOCÓW I TOWARÓW KOLONIALNYCH.

Dnia 24 listopada nadszedł do Gdyni ss. „Galia" z transportem 7,000 skrz. cytryn włoskich.

Dnia 2 grudnia zawinął do portu gdyńskiego ss „Baltrover", który przywiózł 32 skrz. herbaty z Londynu.

ss „Lewant" nadszedł do Gdyni dnia 6 grudnia z ładunkiem 2,631 skrzyń pomarańcz palestyńskich, 4,912 skrzyń grapefruits oraz 800 skrzyń sułtanek tureckich.

Dnia 8 grudnia nadszedł ss „Chorzów“ z transportem 71 skrzyń herbaty wagi ca 3,200 kg, 26,000 kg pomarańcz, 30,000 kg masła kakaowego, 16,000 kg ziarna kakaowego, 14,000 kg pieprzu i mniejsze ilości innych towarów kolonialnych.

Dnia 11 bm. nadszedł ss „Wiborg“ z ładunkiem 45,000 kg bananów.

s/s „Brageland“ zawinął do Gdyni dnia 13 bm. i przywiózł 24,475 skrzyń pomarańcz palestyńskich i 1,225 skrzyń grapefruits palestyńskich.

Dnia 14 grudnia nadszedł do portu gdyńskiego ss „Anna“ z transportem ca 11,000 skrzyń cytryn włoskich o wadze 406,000 kg.

W dniu 14 grudnia nadszedł do Gdyni transport ca 27.000 skrzyń pomarańcz i grapefruits palestyńskich. Powyższy transport przywiózł ss „Lechistan“.

Dnia 16 grudnia spodziewane są w Gdyni statki „Śląsk“ i „Puck“, które mają przywieźć towary kolonialne.

17 grudnia nadejdzie do Gdyni ss „Harriet“ z transportem ca 3,000 skrzyń cytryn włoskich.

W końcu grudnia spodziewany jest w Gdyni ss „Jenny“, który przywiezie nową partię cytryn włoskich dla importerów polskich. —

TRANSAKCJE NA GDYŃSKIM RYNKU OWOCOWYM.

W czasie od 28 listopada do 13 grudnia br. urządziły przedsiębiorstwa aukcyjne 5 przetargów, na których wystawiono pomarańcze włoskie, palestyńskie, mandarynki włoskie, grapefruity palestyńskie, cytryny włoskie, daktyle franc., figi i koryntki greckie.

Szczegółowy przebieg aukcyj przedstawiał się następująco:

Aukcje Owocowe Sp. z o. o. urządziły dnia 7 grudnia aukcję wystawiając 600 skrzynek pomarańcz włoskich, które w całości sprzedano po 1,19 — 1,23 zł za kg. Towar cieszył się dość silnym zainteresowaniem kupców.

Następną partią były grapefruits w ilości 300 skrzyń. Sprzedano 126 skrzyń w cenie 31 — 31,25 zł za skrzynię. Zainteresowanie towarem słabe.

Wystawiono 1144 skrzyń cytryn włoskich, z których sprzedano 594 skrzyń po 29—33,50 złotych.

Ostatnią w tym dniu partią na aukcji były daktyle z Algeru w ilości 78 skrzynek, które sprzedano w całości uzyskując 16.75 — 17.25 zł za skrzynkę 5-cio kg.

Następny przetarg odbył się dnia 8 grudnia. Wystawiono na aukcję 1.782 skrzyń cytryn włoskich, z czego sprzedano 1.192 skrzyń po 30 — 32 zł.

Z kolei wystawiono: 2244 skrzyń pomarańcz palestyńskich, które sprzedane zostały po 1,25 — 1,27 zł. Zainteresowanie towarem palestyńskim było bardzo silne.

Pomarańcze włoskie, których wystawiono 1074 skrzynek, sprzedano w ilości 480 skrzynek po 1,22 — 1,25 zł.

Następnie sprzedano wystawione 210 klatek mandarynek włoskich po 12,50 — 12,80 zł za klatkę.

Sprzedane zostały również grapefruity, których wystawiono 174 skrzyń. Uzyskano 31 — 31,75 zł za skrzynię.

Ostatnią partią na aukcji były figi greckie, sprzedane zostały wszystkie tj. 800 worków po 1,11 zł za kg.

Bałtyckie Aukcje Owocowe Sp. z o. o.

urządziły dnia 6 grudnia aukcję wystawiając 1000 klatek mandarynek włoskich, które sprzedano w całości po 12,50 — 12.80 zł za klatkę. —

Figi greckie także w całości zostały sprzedane po 1,10 — 1,11 zł za kg. Wystawiono na aukcję 800 worków.

Na aukcji dnia 10 grudnia sprzedano wystawione 80 worków a 25 kg koryntek greckich po 1,15 zł za kg. Sprzedano następnie 200 worków rodzynek greckich po 1,60 — 1,70 zł oraz partii, którą było 1000 skrzynek daktyli — sprzedano 900 skrzynek po 16 zl za skrzynkę.

W dniu tym wystawiono nieodebrane z poprzedniej aukcji 630 klatek mandarynek włoskich. Sprzedane zostały wszystkie po 12 - 12,50 zl za klatkę.

Dnia 14 bm. odbyła się aukcja, na której wystawiono 1000 klatek mandarynek włoskich, 487 skrzyń pomarańcz włoskich oraz 515 skrzynek daktyli francuskich.

Sprzedano wszystkie partie towaru w całości. Pomarańcze włoskie po 1,25 — 1,32 zł za kg. Mandarynki włoskie 11,40 — 11,50 zł za klatkę. Daktyle francuskie 15,30 — 16 zł za skrzynkę 5 kg brutto.

WEWNĘTRZNY RYNEK HURTOWY.

W ostatnich dwóch tygodniach przywieziono do Gdyni ca 7 wagonów jabłek. Przywieziono do Gdyni większe ilości owców w związku z bliskimi świętami. Zaznaczyło się pewne ożywienie w handlu, które wyraziło się dokonanymi transakcjami w towarach gwiazdkowych.

Ceny jabłek krajowych notują: Kalinki: 30 — 40 gr, Kosztele: 40 — 50 gr, Renety złote i landsberskie: 60 — 65 gr, Jonathan 90 - 1,00 zł.

Pomarańcze palestyńskie, których pierwszy transport nadszedł do Gdyni dnia 6 grudnia, sprzedawane były na aukcji w cenie 1,26 — 1,27 zł za kg w hurcie sprzedaje się ca 1,35 zł.

Pomarańcze włoskie w hurcie notują: 21 — 22 zł za skrzynię wagi 18 — 20 kg brutto. Mandarynki włoskie 12 — 13 zł za klatkę wagi 8 — 10 kg brutto.

Pomarańcze cypryjskie: 1,20 — 1,30 zł za kg. Cytryny włoskie 360-tki: 31 — 33 zł za skrzynię, 490-tki: 39 — 39 zł.

Przez krótki czas brak było na rynku tutejszym winogron. Ostatnio nadeszły do Gdyni winogrona hiszpańskie, które w roku bieżącym importowane będą jak nas informują importerzy tylko w klatkach. W beczkach winogrona nie będą importowane, jak to miało miejsce w latach ubiegłych.

KRONIKA ZAGRANICZNA

SYTUACJA NA RYNKACH KAWY.

Światowe dostawy kawy:

Z Brazylii (4 miesiące 1937 r.) 3.833.346 worków — 1936 r.: 4.689.684 worków; niebieskich kaw (4 miesiące) 3.547.275 worków, w 1936 r.: 2.973.493 worków.

Z powyższych danych wynika dokładnie, że brazylijski eksport kawy zmniejszył się o 17,8%, a eksport niebieskich kaw powiększył się o 19,3%. Zniszczono w tych czterech miesiącach 6.763.000 worków, co wobec eksportu 3.705.000 worków przedstawia katastrofalne położenie. Są to dane, które całkowicie usprawiedliwiają politykę obecnego prezydenta Vargasa, starającego się wydobyć Brazylię z fatalnego położenia, i uzyskać z powrotem przynajmniej część straconego rynku światowego.

Po przewrocie, dokonanym w Brazylii w dniu 3 listopada br. ustała kontrola handlu kawą i obecnie kawa brazylijska przepływa rynek, powodując własną niską ceną spadek cen innych kaw. Cło eksportowe w Brazylii obniżono z 45 milrejsów na 12. Tym samym otwarły się drogi dla plantatorów i eksporterów do walki z producentami konkurencyjnymi. Walka ta zostanie głównie poparta przez żyzną ziemię brazylijską i pierwszorzędną organizację przemysłową, co daje możność produkowania najtańszej kawy.

Ta nowa sytuacja jednakże nie zmienia katastrofalnego położenia światowego producentów kawy, ponieważ konsumpcja światowa wynosi 24—25 mil. worków wobec produkcji 53 mil. worków, tak że ktoś będzie zmuszony niszczyć kawę.

Naturalnie kawy brazylijskie podlegają, obecnie bez ograniczeń eksportowych, największemu spadkowi cen, coś około 4 cts. poniżej notowań sprzed 4 tygodni. Sprzedaje się Santos C & F za 6,5 — 7 USA-cts, Victorię 7/8 po 5,10 cts. Niebieskie kawy spadły o mniej więcej 2 cts, a zapytania na nie są jeszcze nieregularne, wobec nieustalonego położenia rynku. Zbliża się także pora zbioru kaw Środkowej Ameryki, Kolumbii i afrykańskich. Notowania cen:

	Nov. 16	Oct. 27
Brazylia:		
Rio (Victoria) 7/8 C&F	6.75—7,00	10,1/2—10,3/4
Santos 4s, Cost & F	5.10	7,40
Venezuela:		
Caracas, Washed	8.3/4—9.1/4	10,—10.25
Puerto Cabello	7.1/4	8,3/4
Kolumbia:		
Bogota, Good Washed	9	11
Manizales Excelso	9.1/8—9,1/4	11.1/8—11.1/4
Medellin Excelso	10. —10.1/4	11.5/8
Central America:		
Guatemala, Good Washed	8,3/4	11, — 11.1/4
San Salvador, Washed. Firsts	9,1/2	11,1/2
Mexico:		
Cordoba, Washed	9	11
Coatapec	10.1/4—10.1/2	12
Haiti:		
Hand picked, Choice	7,1/4—7,3/4	8,3/4
Jamaica:		
Good ordinary	6.3/4	8.1/2

SEZON EKSPORTU OWOCÓW Z PALESTYNY.

Według „Deutsche Verkehrs Nachrichten" w portach palestyńskich rozpoczął się wielki ruch wywozu owoców cytrusowych. Sezon ten trwa normalnie 130 dni, od końca listopada do marca. W poprzednim sezonie 1936-37 załadunek koncentrował się w Haifie, gdzie załadowano 6,670,750 skrzyń po 38 kg; w Jaffie załadowano około 4 mil. skrzyń i w Tel-Avivie 400,000 skrzyń. W obecnym sezonie przewiduje się, że przez Tel-Aviv przejdzie ca 2 mil. skrzyń. Ogólne zbiory tegoroczne szacuje się na 9 mil. skrzyń wobec 11 mil. w sezonie poprzednim.

Towarzystwo „Pardess Coop. Soc. Ltd", kontrolujące większą część wywozu, zawarło umowę z angielskimi parowcami liniowymi na przewóz po stawce frachtowej 1 sz. 9 pen. za skrzynię (wobec 1 szyl. 2 p. w sezonie poprzednim).

UŁATWIENIA DLA IMPORTU OWOCÓW POŁUDNIOWYCH NA ŁOTWĘ.

Z dniem 2 stycznia roku przyszłego Łotwa obniża cło na owoce południowe, jak pomarańcze, cytryny, banany itp. Spodziewany jest znaczny wzrost przywozu owoców nie tylko bezpośrednio z krajów produkcji, lecz i z portów pośredniczących, jak Rotterdam, Hamburg i Stockholm.

ZMIANA BRAZYLIJSKIEJ POLITYKI KAWOWEJ.

Dnia 3 listopada Brazylia zniosła ograniczenia, dotyczące wywozu kawy i obniżyła

cła wywozowe o 75%. Zarządzenia te stanowią zwrot w dotychczasowej polityce. Jak wiemy, Brazylia zwalczając spadek ceny na kawę z powodu jej nadprodukcji musiała uciec się do takich środków zaradczych, jak masowe niszczenie produkcji, ograniczenie wywozu dla pozostałych kwot i ustanowienie cła wywozowego w wysokości 45 milrejsów od worka. Z tej polityki skorzystały inne kraje produkujące kawę i zdołały zwiększyć swój wywóz, szczególnie Kolumbia stała się poważną konkurentką Brazylii na rynku kawowym. Obecne zarządzenia brazylijskie wpłyną na wzmożenie transakcyj handlowych z Brazylią, a jednocześnie zadadzą poważny cios jej konkurentom. Spodziewać się zatem można obniżki ceny kawy kolumbijskiej. Poza tym zniesienie zakazu wywozu kawy brazylijskiej i rzucenie na rynek masy produkcji brazylijskiej wywołać może poważne na nim perturbacje. Brazylia bowiem, jako główny eksporter kawy zaspakaja więcej niż połowę zapotrzebowania światowego (9.6 mil. worków w ciągu pierwszych 9 miesięcy na ogólne zapotrzebowanie około 18 milionów worków); mogłaby sama pokryć całe zapotrzebowanie, gdyż jej zbiory w 1936/37 r. szacuje się na 25.6 milionów worków. Prawdopodobnie omawiane zarządzenia brazylijskie nie pozostaną bez wpływu i na zwyżkę frachtów na szlaku brazylijskim. Dotychczas bowiem w ciągu 4 miesięcy od początku sezonu kawowego t. j. od lipca do października rb. wywóz kawy z Brazylii spadł o 18% w porównaniu z takimże okresem r. ub., a wywóz z krajów konkurencyjnych zwiększył się o 19%.

ŚWIATOWA KONSUMCJA HERBATY.

Według statystyki międzynarodowej wywóz herbaty z krajów produkujących w okresie od kwietnia do lipca rb. wynosił 244.477 mil. lbs. wobec 248.142 mil. lbs. w tymże okresie r. ub. Wywóz w lipcu wynosił 80.886 mil. lbs. wobec 53.943 mil. lbs. w czerwcu oraz 79.992 mil. lbs. w lipcu 1936 r. Konsumcja światowa w okresie od kwietnia do lipca 1937 roku wyniosła 257.658 mil. lbs. wobec 262.355 mil. lbs. w tychże miesiącach r. ub. Konsumcję w lipcu rb. oblicza się na 65.875 mil. lbs. wobec 63.426 mil. lbs. w czerwcu i 66.986 mil. lbs. w lipcu 1936 r.

STANDARYZACJA ORZECHÓW I RODZYNEK W TURCJI.

Attache Handlowy Ambasady Tureckiej w Warszawie zawiadamia Izbę, że rodzynki i orzechy w łupinach i bez łupin, są obecnie w Turcji standaryzowane i podlegają b. ścisłej kontroli państwowej.

W sprawie wszelkich szczegółowych informacyj, dotyczących importu tych artykułów — mogą zainteresowani importerzy zwracać się bezpośrednio do naszego biura Ambasady w Warszawie, Nowy Świat 3 m. 10 — tel. 714,24.